

Plats och tid Miljöförbundet Blekinge Väst, Klostersgatan 1, Sölvesborg, torsdagen den 1 februari 2018
klockan 13:00 – 16:15

Beslutande
Sonja Lundh (s), ordförande, deltog § 4
Nedjo Diljkan (s) i Johnny Andreasson (s) frånvaro
Marianne Eriksson (m) i Andreas Brovall (c) frånvaro
Göran Svensson (s), deltog § 5 som ordförande
Magnus Gärdebring (m), deltog § 5
Magnus Olsson (m), deltog § 4
Bodil Ericsson (L), deltog § 5
Ronny Berggren(c)
Hillevi Colliander (s)
Anneli Rosenqvist (s)

Övriga närvarande
Lena Sandgren (s)
Magnus Olsson (m)
Leif Nilsson (s)
Eva-Lena Ulvsfält (mp)

Johanna Randsalu, förbundschef
Susanne Pehrson, adm ass
Jonas Engzell, kommunekolog, deltog § 5
Daniel Karlsson, miljö- och hälsoskyddsinspektör, deltog § 4

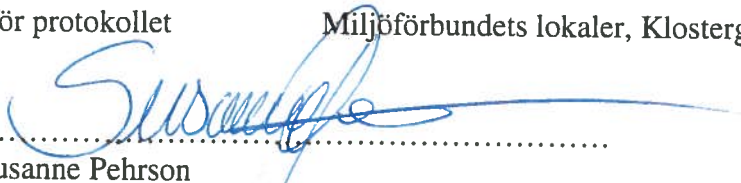
Justerare
Ronny Berggren (c)

Justerings plats och tid
Miljöförbundet Blekinge Väst torsdagen den 1 februari 2018

Underskrifter
Sekreterare Paragrafer 4 – 5
Susanne Pehrson
Ordförande
Sonja Lundh (s) § 4
Göran Svensson (s) § 5
Justerare
Ronny Berggren (c)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organisation	Miljöförbundet Blekinge Väst - Förbundsdirectionen
Sammanträdesdatum	2018-02-01
Datum då anslaget sätts upp	2018-02-02
Datum då anslaget tas ned	2018-02-26
Förvaringsplats för protokollet	Miljöförbundets lokaler, Klostergatan 1, Sölvesborg
Underskrift	 Susanne Pehrson

MILJÖFÖRBUNDET BLEKINGE VÄST

Anslaget 2018-02-02

Nedtaget 2018-02-26

Betygar i tjänsten:

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organisation Miljöförbundet Blekinge Väst - Förbundsdirektionen

Sammanträdesdatum 2018-02-01

Datum då anslaget sätts upp 2018-02-02

Datum då anslaget tas ned 2018-02-26

Förvaringsplats för protokollet Miljöförbundets lokaler, Klostersgatan 1, Sölvesborg

Underskrift
Susanne Pehrson

Behandlade ärenden

- § 4 *Yttrande angående strandskyddsdispens för staket på fastigheten Karlshamn 5:20 (Saltsjöbaden), dnr. 2017/3952* 4
- § 5 *Yttrande angående tillstånd enligt 11 kap MB för utrivning av Volvo Cars dammanläggning i Edre ström, Immeln samt uppförande av en dammläggning i form av stängbar port, Mål nr M 4517-17 och M 4518-17, dnr. 2015/2729* 12

§ 4 Yttrande angående remiss gällande strandskyddsdispens för staket på fastigheten Karlshamn 5:20 (Saltsjöbaden), dnr. 2017/3952

Beslut

Förbundsdirektionen beslutar att anta nedanstående yttrande som sitt eget.

Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Göran Svensson (s), Magnus Gärdebring (m), Bodil Ericsson (L) och Lena Sandgren (s) deltog inte i beslutet på grund av jäv.

Yttrande

Miljöförvaltningen har granskat de inkomna handlingarna och bedömer att det saknas särskilda skäl för den planerade åtgärden, i dess nuvarande utformning.

Miljöförbundet skulle troligen göra en annan bedömning om ansökan ändrades till att omfatta en mindre tomtplats runt huset, på fastigheten. Detta under förutsättning att tomtplatsens storlek motsvarar den sfär som redan idag kan upplevas som privatiserad runt huset. – om husets nuvarande användning inte är känd av besökaren.

Ärendets bakgrund och handläggning

Samhällsbyggnadsförvaltningen på Karlshamns kommun har berett Miljöförbundet Blekinge Väst tillfälle att yttra sig över en strandskyddsdispens för staket på fastigheten Karlshamn 5:20, mer känt som Saltsjöbaden.

Beaktanden och överväganden

Det är endast de åtgärder som räknas upp i 7 kap. 15 § MB som är förbjudna inom strandskyddat område. Man måste därför ta ställning till om det dispensansökan avser är förbjudet enligt den bestämmelsen. Om en dispens gäller någon av följande åtgärder är den förbjuden:

- Uppföra nya byggnader.
- Ändra en byggnad (t.ex. ombyggnad) om ändringen hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt.

- Ändra användningen av en byggnad om ändringen hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt.
- Utföra andra anläggningar eller anordningar (t.ex. brygga eller pir), om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt.
- Grävningssarbeten eller andra förberedelsearbeten för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses ovan.
- Åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Miljöförvaltningen bedömer att åtgärden är förbjuden enligt 7 kap. 15 § MB. Miljöförvaltningen bedömer vidare att åtgärden inte omfattas av något av de undantag som anges i 7 kap. 16-17 § MB.

Vidare måste man enligt 7 kap. 18 c § MB. bedöma om området

- redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.
- genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen.
- behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området.
- behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området.
- behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.
- behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Sökande har angett ”Fastigheten har redan tagit marken i anspråk genom att det på fastigheten finns en byggnad och att delar av tomten har anlagd trädgård. Fastigheten är väl skild från strandlinjen.”.

Att sätta upp ett staket är inte tillåtet om det hindrar allmänheten från att röra sig i ett område som tidigare var allmänt tillgängligt. Miljöförvaltningen bedömer att fastigheten inte är ianspråktagen på ett sådant sätt att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Miljöförvaltningen bedömer att med den funktion som byggnaden historiskt haft, är allmänhetens tillträde till platsen inte utsläckt. Allmänheten har fram till idag haft fritt tillträde till fastigheten och fastigheten har en känd utsiktspunkt över Karlshamnsfjorden.

Sökande anger vidare att den del av Karlshamn 5:20 som strandpromenaden passerar över kommer att växlas mot del av fastigheten Karlshamn 5:1 så att strandpromenaden framgent kommer att ligga på kommunal mark. Detta medför att strandpromenaden inte kommer att påverkas av staketets dragning och allmänheten kommer att kunna passera fastigheten.

Det råder utökat strandskydd i området vilket även medför att strandskydd råder även utanför den aktuella fastigheten, i alla riktningar.

Vid givande strandskyddsdispens ska beslutet ges med tomtplatsavgränsning. En tomtplatsavgränsning kan vara mindre än storleken på själva fastigheten. I detta fall, med ett staket som i huvudsak följer fastighetsgräns, skulle det medföra en tomtplatsavgränsning på cirka 5 577 m².

Området omfattas Riksintresse för kulturmiljövård 3:6 MB samt Riksintresse för högexploaterad kust 4:4 MB.

Staketets placering kommer att medföra att djur kommer att bli tvingade till ett annat rörelsemönster i området.

Miljöförbundet lämnar därför ett förslag till hur en ny dispensansökan kan tänkas utformas.

Information

Bedömningsunderlag går att finna i Naturvårdsverkets publikation "Strandskydd – en vägledning för planering och prövning. Handbok 2009:4, Utgåva 2".

Föredragande

Miljö- och hälsoskyddsinspektör Daniel Karlsson.

I handläggningen av detta ärende har också Kommunekolog Jonas Engzell deltagit.

Bilaga:

Ansökan strandskyddsdispens

Beslutet skickas till:

Karlshamns kommun, samhällsbyggnadsförvaltningen
Akten

Bilaga § 4/2018

Strandskyddsdispens

Information enligt personuppgiftslagen (PUL)
 Personuppgifter i blanketter hanteras enligt lagen om behandling av personuppgifter. 26 § Personuppgiftslagen (PUL). Den registrerade har rätt att på begäran en gång per kalenderår erhålla gratis besked om vilka personuppgifter rörande den sökande som behandlas eller ej, varifrån uppgifterna hämtats, ändamålet med behandlingen och till vilka mottagare eller kategorier mottagare som uppgifterna lämnats ut. Enligt 28§ PUL har den registrerade rätt att begära rättelse beträffande personuppgifter som behandlats i strid mot lagen.

Fastighet och sökande

Fastighetsbeteckning Karlshamn 5:20	Fastighetens adress Saltsjöbadsvägen 20	
Sökande, namn	Telefon dagtid	Telefon mobil
Adress och postadress	Faktureringsadress om annan	
E-postadress (vänligen texta noggrant)	Fastighetsägare (om annan än sökanden)	

Strandskyddsdispens är tidigare beviljad på fastigheten

Ja, datum:

Nej

Tomtplatsavgränsning är tidigare beslutad på fastigheten

Ja, datum:

Nej

Beskrivning av åtgärden:

Stiftelsen för Oscar Lundgrens Vägga-fonder har för avsikt att montera ett staket som är 110 cm högt runt fastigheten i enlighet med den blå prickade linjen.

 Fortsättning se bilaga/baksida

Beskrivning av vilka värden som finns på platsen för växt-, djur- och friluftslivet samt beskrivning av hur åtgärden kan påverka dessa värden:

I dagsläget hyrs fastigheten ut till privatpersoner för fester såsom brölopp, 50-årskalas, m.m. Naturvärdena bedöms inte påverkas av att staketet monteras. För de som i dagsläget nyttjar stiftelsens fastighet för utflykter begränsas tillgången när staketet är monterat.

 Fortsättning se bilaga/baksida

Särskilt skäl enligt 7 kap. 18 c § miljöbalken som åberopas:

Fastigheten har redan tagit marken i anspråk genom att det på fastigheten finns en byggnad och att delar av tomten har anlagd trädgård. Fastigheten är väl skild från området närmast strandlinjen.

Den delen av fastigheten där kommunens strandpromenad är förlagd kommer att växlas så att strandpromenaden kommer att finnas på kommunal mark.

 Fortsättning se bilaga/baksida

Obligatorisk handling att bifoga: Situationsplan i karta med åtgärden redovisad och foton från platsen.

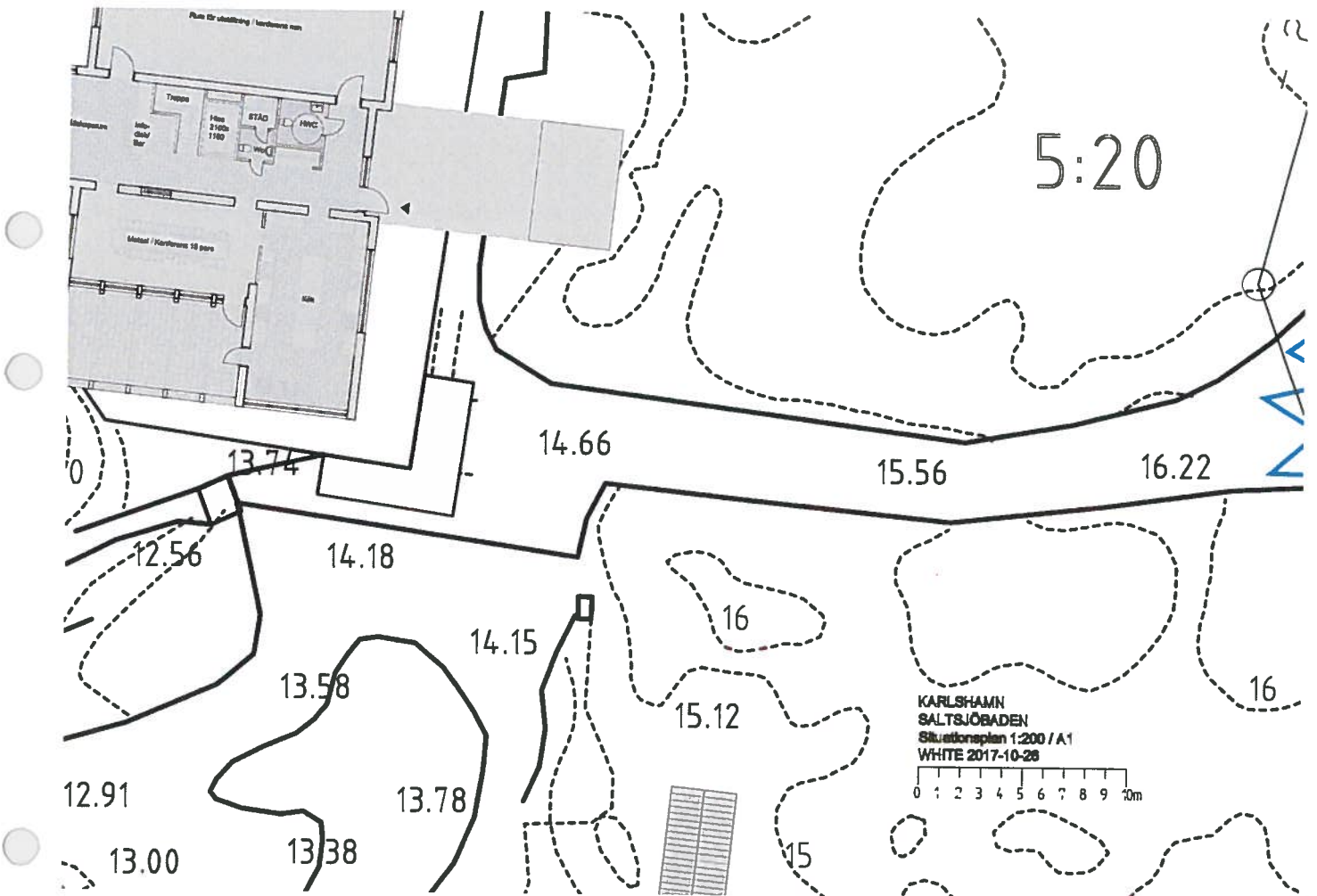
☒ Jag godkänner att min e-postadress används för all kommunikation, inkl. förenklad delgivning enl. 22-26 §§ delgivningslagen (2010:1932) i detta ärende	
Datum 2017-11-20	Underskrift

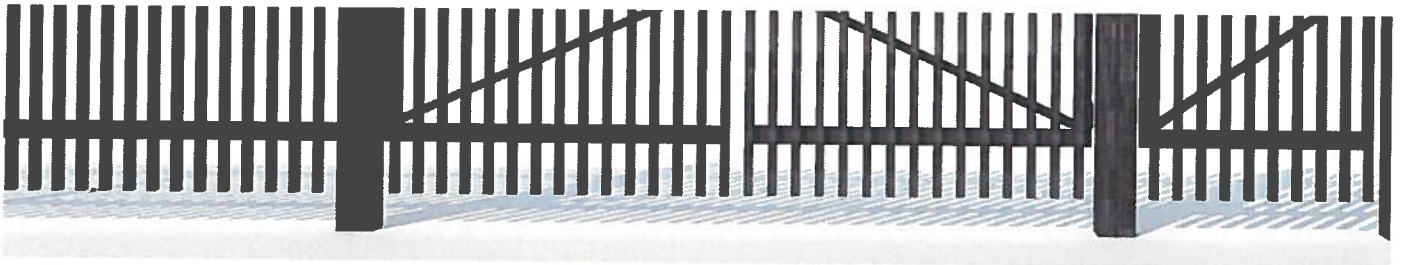
OBS! För handläggning av ärendet debiterar byggnadsnämnden sökanden enligt gällande taxa.

Karlshamns kommun · Samhällsbyggnadsförvaltningen · Stadsbyggnadsavdelningen
 Rådhuset · 374 81 Karlshamn · Tel 0454-810 00 · Besöksadress: Rådhuset
 E-post: byggnadsnamnden@karlshamn.se · Hemsida: www.karlshamn.se

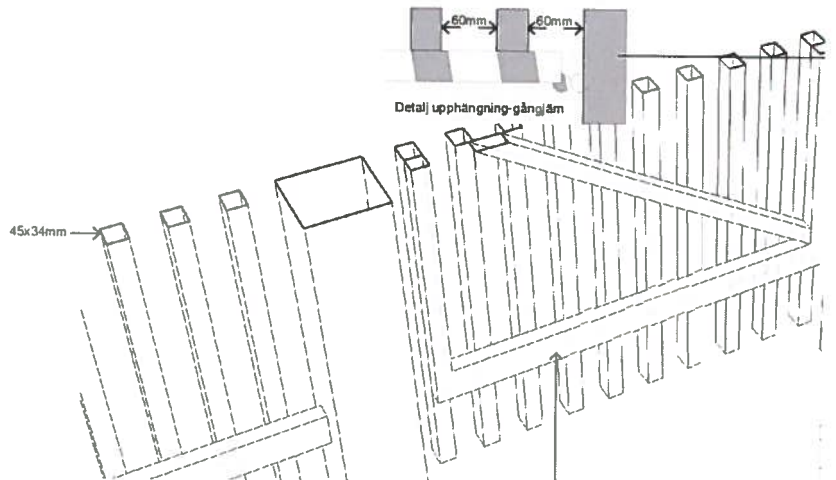
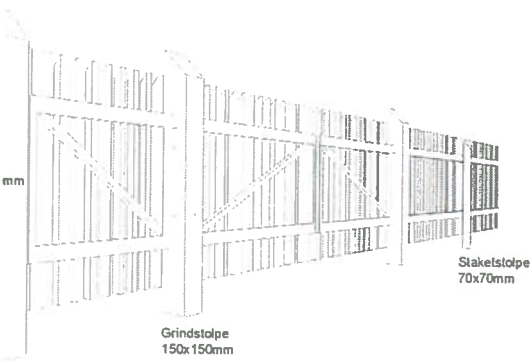
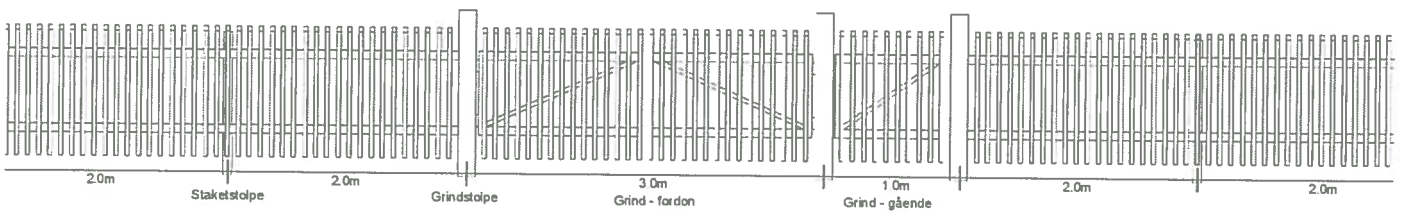
Justerandes sign

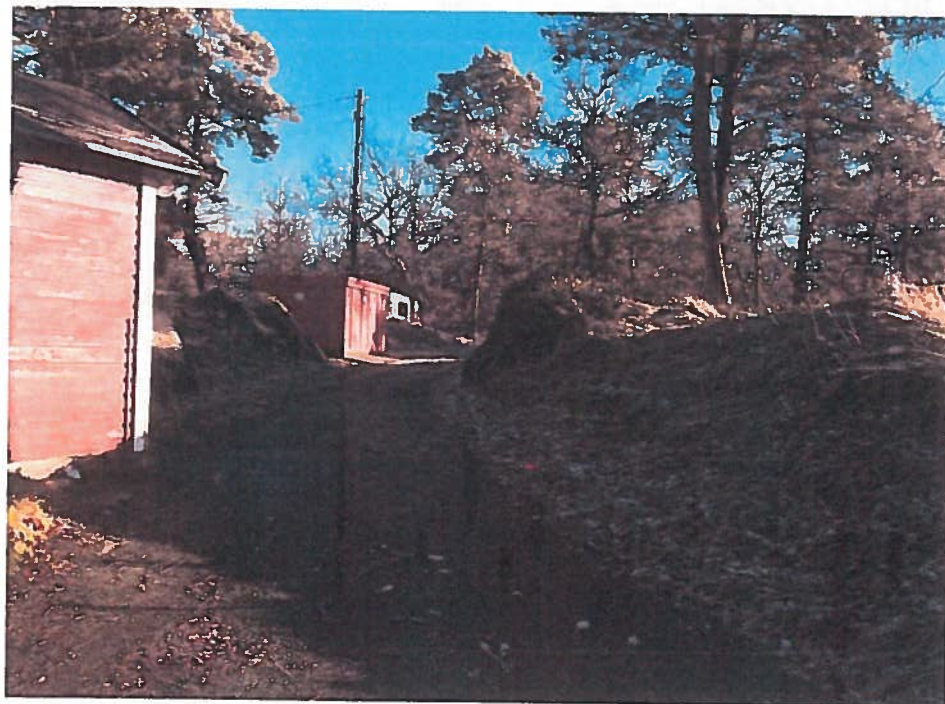
Utdragsbestyrkande

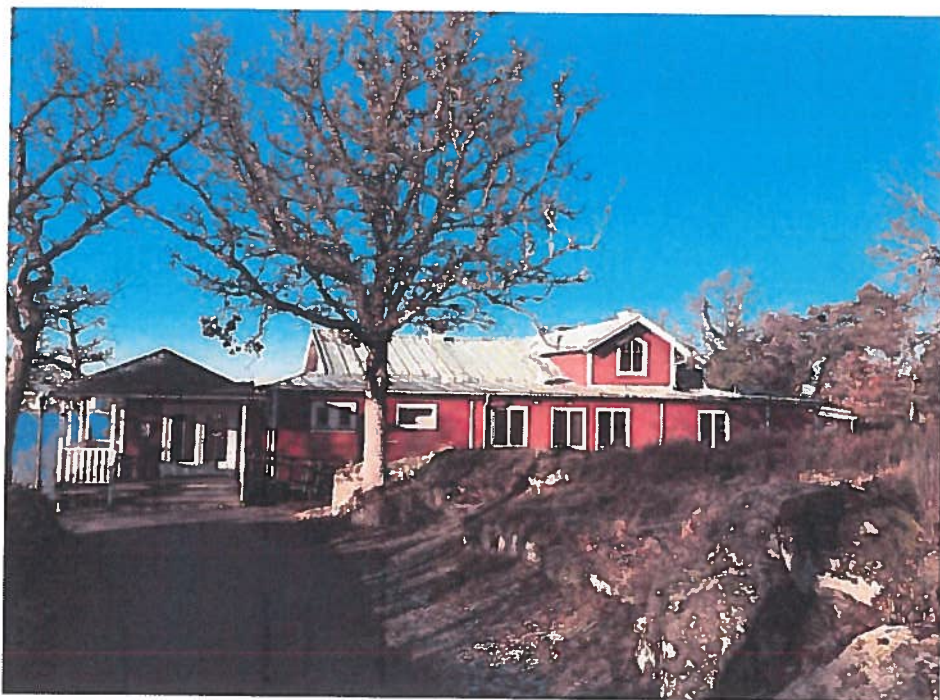

ta. Kulör: Svart

Växjö tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
mmd.vaxjo@dom.se

§ 5 Yttrande angående tillstånd enligt 11 kap MB för utrivning av Volvo Cars dammanläggning i Edre ström, Immeln samt uppförande av en dammanläggning i form av stängbar skyddsport, Mål nr M 4517-17 och M 4518-17, dnr. 2015/2729

Beslut

Förbundsdirektionen beslutar att anta nedanstående yttrande som sitt eget.

Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Sonja Lundh (s) deltog inte i beslutet på grund av jäv.

Yttrande

Miljöförbundet har granskat handlingarna och vill med anledning av detta framföra följande:

- Miljöförbundet anser att de långsiktiga miljövinsterna med utrivningen av regleringsdamm (mål M 4517-17) överstiger de negativa aspekterna som kan uppstå kortsiktigt. Detaljfrågorna lämnas till berörd kommun och länsstyrelse.
- Påverkan på Lillån är undermåligt utredd. Bättre beräkningar och konsekvensanalyser borde kunna utföras. Även för denna del lämnas detaljfrågorna till berörd kommun och länsstyrelse.
- Den negativa miljöpåverkan, som kan uppkomma i samband med en översvämning av Volvo Cars industriområde och av Olofströms samhälle, kan motivera uppförandet av en skyddsport. Samtidigt måste man dock vidta utredningar, åtgärder samt ha villkor för skyddsportens användande, som gör att den nyttjas så lite som möjligt och helst aldrig.

För att tydliggöra när skyddsporten får användas, är det viktigt att tillståndet:

Exp. 180201sp

- utan hänvisningar till ansökningshandlingarna tydliggör vilka rekvisit som krävs för att skyddsporten ska få stängas. Detta för att det ska vara lätt att bedöma och hantera i en akut situation.
- utan hänvisningar till ansökningshandlingarna tydliggör vilka rekvisit som krävs för att skyddsporten ska vara fortsatt stängd och därigenom anger när den ska öppnas igen.

Miljöförbundet anser också att sökanden, som en miljökompensationsåtgärd, ska föreläggas att även ta fram ett NWRM- program (Natural Water Retention Measures) för sökt vattensystem. Underlaget ska sedan göras tillgängligt för berörda kommuner, länsstyrelser, organisationer och sakägare. Det ska vara klart och redovisas till domstolen senast två år efter att tillstånd till sökta åtgärder erhållits.

Miljöförbundet anser även att det vore lämpligt att sökanden frivilligt åtar sig ytterligare miljökompensationer som kan genomföras där sökanden har rådighet. Det kan vara allt ifrån uppsättande av holkar åt strömstare/forsärla, utplacering av häckningsflottar åt storlom till uppförandet av konstgjorda bon åt fiskgjuse. Det skulle även kunna vara bekämpning av invasiva arter så som sjögull, skunkkalla, parkslide, jättebalsamin och lupin. Detta är åtgärder som sökanden kan genomföra själv eller i samarbete med ideella föreningar som verkar i området.

Ärendets bakgrund och handläggning

Volvo Personvagnar AB har ansökt om tillstånd enligt 11 kap MB till utrivning av dammanläggning på fastigheten Kristianstad Filkesboda 3:10 (M 4517-17), samt tillsammans med Olofströms kommun och Olofströms Energiservice AB (M 4518-17) ansökt om tillstånd för uppförande av skyddsport inom land och vattenområde tillhörigt fastigheterna Alltidhult 1:9 och 1:33.

Mål M4517-17

Ansökan omfattar utrivning av regleringsdamm för reglering av vattenståndet i sjön Immeln. Regleringsdammen är belägen i Edre ström, ca 180 meter nedströms Immelns utlopp. Ansökan omfattar även dispens enligt 7 kap. MB från reservatsföreskrifterna för Brotorpets naturreservat. Utrivningen innebär att befintligt vandringshinder tas bort samt att naturliga variationer i flöden och vattennivåer återställs. Verksamheten uppges beröra fastigheterna Filkesboda 3:9 och Skärnsnäs 9:41, båda i Kristianstads kommun.

Mål M 4518-17

Ansökan gäller anläggande av en stängningsbar skyddsport för att vid extrema vattenflöden kunna stänga av vattenflöden från Raslängen till sjön Halen och vidare till Volvo Cars industriområde samt Olofströms samhälle. För markinträdet på fastighet Alltidhult 1:33 begärs tvångsrätt. Verksamheten kommer under anläggningsarbetet att påverka fastigheterna Alltidhult 1:33, 1:24 och 1:29, Olofströms kommun samt under drifttiden vid stängning av skyddsporten kan påverkan ske på fastigheter uppströms Alltidhultsån.

Dessa bägge mål prövas tillsammans då de är beroende av varandra.

Beaktanden och överväganden*Tillståndets utformning*

Detta tillstånd (i praktiken) kommer att läsas och granskas i samband med extrema vädersituationer och när kanske både utförare och tillsynsmyndigheter är organisatoriskt under press. Därför är det extra viktigt att tillståndet utformas så att det blir tydligt och utan att man måste tvingas läsa igenom även ansökningshandlingarna (och allt i övrigt vad sökanden åtagit sig i ärendet), för att veta att t ex skyddsporten används korrekt.

Uppströmsarbete

Det traditionella sättet att minska den negativa påverkan från översvämningar är att konstruera nya eller uppgradera befintliga skydd i form av dammar och fördämningar. Denna ansökan avser sådana åtgärder.

Det finns dock andra typer av åtgärder som kan vara kostnadseffektiva och som tillämpas mer och mer inom EU-området. Dessa ger ett översvämningsskydd som nyttjar naturens egen kapacitet att absorbera vatten. Denna typ av grön infrastruktur bör prioriteras i det framtida arbetet inom detta och andra avrinningsområden så att nödåtgärder som att stänga skyddsporten inte behöver vidtas. Integrerat översvämningsskydd ska enligt miljöförbundet fokusera på hållbart vattenutnyttjande och åtgärder som jobbar med naturen. Detta för att stärka den naturliga resiliensen hos både naturen och samhället mot extrema väderförhållanden.

Ett program, för hur alla aktörer i och kring detta vattensystem kan jobba, behöver tas fram. Ett sådant program kallas ofta för Natural Water Retention Measures.

Exempel på åtgärder för att förebygga översvämningar och extrema flöden kan vara:

- Hållbart skogsbruk med särskild fokus på strandskogar.
- Hållbart lantbruk, t ex buffertzoner, val av grödor, gräsmarksskötsel, terrassering och graden av vegetationstäckning.
- I urbana miljöer kan befintliga dagvattensystem byggas om och man kan jobba mer med gröna tak.
- Åtgärder för att öka lagringskapaciteten i och bredvid vattendrag genom t ex restaurering av våtmarker och deltan, re-meandra vattendrag som rätats och jobba med naturlig stabilisering av flodbankar.
- Längs flera europeiska floder har man jobbat med olika typer av "Emergency Flood Reservoirs" och "Flood Storage Polders. Låglänta områden eller dammar där vatten, reglerat eller oreglerat, tillåts svämma in/över längs med vattendraget.

Villkor för skyddsporten

Om tillstånd ges till skyddsporten, är det viktigt att detta tillstånd tydligt reglerar vem som har rätt att stänga portarna, när de får stängas och när de måste öppnas. Tydliga kriterier för detta är viktigt. Ska det vara vattenståndet vid en eller vissa platser som avgör?

Ska man kunna stänga portarna utifrån en prognos och i så fall vilken prognos och ifrån vem? Utan detta blir den framtida tillsynen och efterlevnaden svår.

Läget årsskiftet 2017/18

Den vattensituation, som rått i Skräbeån (genom centrala delar av Bromölla samhälle) under tiden för framtagandet av detta yttrande, belyser hur svårt det är att i förväg uppskatta och bedöma skyddsportens påverkan. I Bromölla har åns vattenstånd nu legat så pass högt (utan stängd skyddsport i Alltidhultsån) att vatten riskerade att gå in bakvägen i avloppssystem via befintliga bräddavlopp och grönytor med nedgrävd infrastruktur var delvis översvämmade.

Skyddsporten gör inte att mer vatten passerar ut till havet via Skräbeån men mer vatten riskerar att komma samtidigt, då vattensystemet bakom skyddsporten kopplas bort och dess fördröjande kapacitet försvinner.

Det visar hur lätt det är att utan uppsåt flytta på översvämningsproblem från en plats till en annan om man endast jobbar "mot naturen" utan att även jobba brett och även "med naturen". Miljöförbundet hoppas därför att denna ansökan är en start på ett bredare miljöarbete.

Föredragande

Kommunekolog Jonas Engzell.

I handläggningen av detta ärende har också Miljö- och hälsoskyddsinspektör Daniel Karlsson deltagit.

Beslutet skickas till:
Akten

Plats och tid Miljöförbundet Blekinge Väst, Klostergatan 1, Sölvesborg, torsdagen den 1 februari 2018
klockan 13:00 – 16:15

Preslutande
Sonja Lundh (s), ordförande
Nedjo Diljkan (s) i Johnny Andreasson (s) frånvaro
Marianne Eriksson (m) i Andreas Brovall (c) frånvaro
Göran Svensson (s)
Magnus Gärdebring (m)
Bodil Ericsson (L)
Ronny Berggren(c)
Hillevi Colliander (s)
Anneli Rosenqvist (s)

Övriga närvarande
Lena Sandgren (s)
Magnus Olsson (m)
Leif Nilsson (s)
Eva-Lena Ulvsfält (mp)

Johanna Randsalu, förbundschef
Susanne Pehrson, adm ass
Daniel Karlsson, miljö- och hälsoskyddsinspektör, deltog § 10
Per-Ola Persson, avdelningschef, deltog §§ 3 och 9

Justerare Ronny Berggren (c)

Justeringens plats och tid Miljöförbundet Blekinge Väst torsdagen den 15 februari 2018

Underskrifter Sekreterare

Susanne Pehrson

Paragrafer 1 – 3
6 - 12

Ordförande

Sonja Lundh (s)

Justerare

Ronny Berggren(c)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organisation	Miljöförbundet Blekinge Väst - Förbundsdirectionen
Sammanträdesdatum	2018-02-01
Datum då anslaget sätts upp	2018-02-15
Datum då anslaget tas ned	2018-03-09
Förvaringsplats för protokollet	Miljöförbundets lokaler, Klostergatan 1, Sölvesborg

Underskrift

.....
Susanne Pehrson

Behandlade ärenden

§ 1	<i>Fastställande av dagordning</i>	4
§ 2	<i>Justering av protokoll</i>	4
§ 3	<i>Verksamhetsplan med behovsutredning för 2018, dnr. 2018/0068</i>	5
§ 6	<i>Föreläggande att täthetsprova urinbrunn, dnr. 2016/3702</i>	6
§ 7	<i>Förbud att släppa ut avloppsvatten [REDACTED] dnr. 2013/3134</i>	7
§ 8	<i>Fastställande av arkivmyndighet och arkivreglemente, dnr. 2017/1115</i>	7
§ 9	<i>Resultat av tillsyn över rökförbudet på skolgårdar i medlemskommunerna, dnr. 2017/3496</i>	8
§ 10	<i>Misstänkt brott mot strandskyddsbestämmelser [REDACTED] dnr. 2010/2922</i>	9
§ 11	<i>Miljöförvaltningen informerar</i>	10
§ 12	<i>Anmälan av delegationsbeslut fattade inom förvaltningen, dnr. 2017/1855 och 2018/0468</i>	11

§ 1 Fastställande av dagordning

Beslut

Förbundsdirektionen för Miljöförbundet Blekinge Väst godkänner förslaget till dagordning med tillägg av ärende med dnr. 2016/3702, Föreläggande att täthetsprova urinbrunn.

§ 2 Justering av protokoll

Beslut

Ronny Berggren (c) utses att jämte Miljöförbundets ordförande Sonja Lundh (s) justera dagens protokoll 2018-02-15.

§ 3 Verksamhetsplan med behovsutredning för 2018, dnr. 2018/0068

Miljöförbundets förvaltning har berett ett förslag till beslut rörande förslag till verksamhetsplan med tillhörande behovsutredning för år 2018. Förslaget grundas på de förutsättningar som följer av den budget som miljöförbundet tidigare fastställt.

Beslut

Miljöförbundet Blekinge Väst beslutar att fastställa förvaltningens förslag till verksamhetsplan, att gälla för verksamhetsåret 2018.

Motivering

Lagstiftningen som reglerar Miljöförbundets verksamhet ställer långtgående krav på resursutredning och långsiktig planering av verksamheten. Bilagd verksamhetsplan och behovsutredning bedöms uppfylla de krav som tillämplig lagstiftning ställer på Miljöförbundet som kontrollmyndighet.

Förslaget till verksamhetsplan med tillhörande behovsutredning utgår från det bedömda behovet av tillsyn och offentlig kontroll och jämför det med miljöförbundets tillgängliga resurser.

Bilaga:

Verksamhetsplan och behovsutredning för
Miljöförbundet Blekinge 2018

Beslutet skickas till:

Akten

Förbundsdirektion
Bilagaz 3/2018

S S

Behovsutredning
och
verksamhetsplan
2018

Miljöförbundet Blekinge väst

Innehållsförteckning

<i>Innehållsförteckning</i>	2
<i>Budgetförutsättningar</i>	6
<i>Detta arbetar vi med på miljöförbundet</i>	8
<i>Miljöförbundets planering och uppföljning</i>	9
<i>Tillsynens och kontrollens syfte</i>	9
<i>Uppföljning av verksamhetsplanen</i>	12
<i>Behovs- och resursutredning 2018-2020</i>	14
<i>Allmänt om behovsutredningen</i>	14
<i>Tillsynsbehov 2018</i>	14
<i>Prioriteringar</i>	20
<i>Särskilt för verksamheten under 2018</i>	21
<i>Kompetensutvecklingsplan för 2018</i>	26

Verksamheten

Vårt uppdrag

Miljöförbundet Blekinge Väst har genom förbundsordningen fått medlemskommunerna Sölvesborgs, Olofströms och Karlshamns uppdrag att vara kommunal tillsyns-, kontroll- och prövningsmyndighet inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Det innebär att myndigheten på eget initiativ ska kontrollera efterlevnad av lagstiftning och beslut fattade med stöd av den. Verksamheten regleras av delegationsordning, förbundsordning och reglemente för direktionen.

Tillsynen bedrivs genom förebyggande arbete och inspektioner. I det förebyggande arbetet är fokus att genom rådgivning och information underlätta för verksamhetsutövarna att göra rätt från början. På så sätt skapas förutsättningar för efterlevnad av lagstiftning, hållbar utveckling samt säker livsmedelshantering.

Miljöförbundet har tagit över viss tillsyn från Länsstyrelsen vad det gäller tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter samt förorenad mark.

En stor del av miljöförbundets arbete strävar efter att säkerställa en hälsosam miljö för barn, både i ett kortare och i ett längre perspektiv. Hälsoskyddsavdelningen arbetar för en god inomhusmiljö, främst kopplat mot skola/förskola och flerfamiljshus. Hälsoskyddsavdelningen arbetar även med att rökfria miljöer upprätthålls (bland annat på våra skolgårdar).

Livsmedelsgruppen arbetar för säkra livsmedel, exempelvis i skolor och förskolor.

Miljöavdelningen och avloppsgruppen arbetar med att bidra till en mer hälsosam omgivning och miljö.

Genom vårt förebyggande arbete, inspektioner, nära dialog och samarbete med andra förvaltningar inom våra medlemskommuner bidrar vi till ett hållbart samhälle – socialt, ekonomiskt och miljömässigt.

Organisation

Förbundsdirektionen för Miljöförbundet Blekinge Väst är organisationens politiska ledning. Den består av tre ordinarie ledamöter och tre ersättare från varje medlemskommun.

Förbundsdirektionen har inom sig utsett ett arbetsutskott bestående av ordförande och förste samt andre vice ordförande.

Förbundets förvaltning består av 25 tillsvidareanställda medarbetare, däribland miljö- och hälsoskyddsinspektörer, kommunekolog, arbetsledning och administratörer.

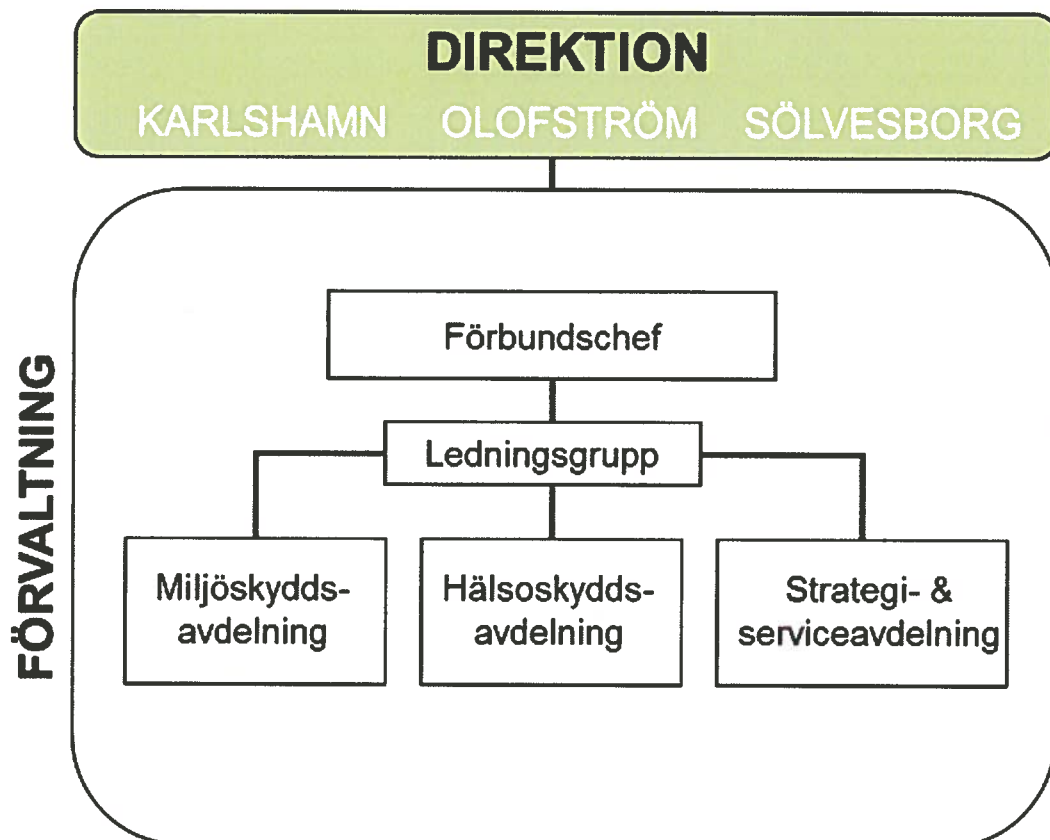

Bild 1. Organisation

Strategi- och serviceavdelningen

Strategi- och serviceavdelningen arbetar med administrativt stöd till förbundets övriga medarbetare. Här registreras inkommande post, besökare tas emot och arkivering sköts. Även arbetet med kvalitetsutveckling, strategiska frågor, förbundets ekologifunktion samt nämndsekreterarfunktionen finns inom avdelningen.

Miljöskyddsavdelningen

Miljöskyddsavdelningen arbetar främst med tillsyn över miljöfarlig verksamhet. Exempel på sådana verksamheter är fordonsverkstäder, drivmedelsanläggningar, vindkraft, täkter, industrier, lantbruk och förorenade områden. Handläggning av anmälningsärenden utgör en viktig del av avdelningens arbete. Även strandskyddstillsynen bedrivs i denna avdelning.

Hälsoskyddsavdelningen

Hälsoskyddsavdelningen bedriver tillsyn över hur verksamhetsutövare och enskilda förebygger och motverkar olägenheter för människors hälsa. Huvudområdena är hälsoskyddstillsyn, klagomålshantering, offentlig kontroll av livsmedel samt handläggning av ansökningar om tillstånd till enskilda avloppsanläggningar. Här ingår också tobakstillsyn, tillsyn av försäljning av receptfria läkemedel samt saneringsintyg för fartyg.

Budgetförutsättningar

Verksamheten finansieras i huvudsak av avgiftsintäkter och kommunbidrag. Hur intäkterna fördelar sig framgår av nedanstående diagram.

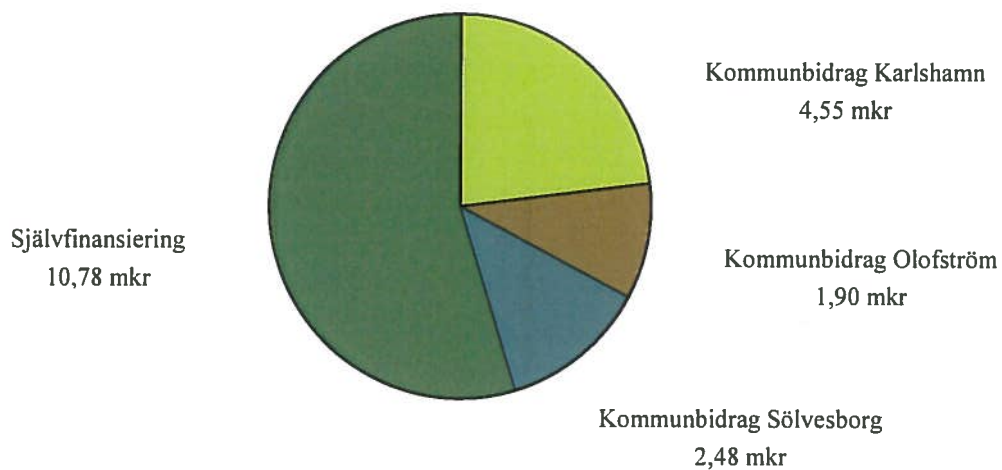

Diagram 1. Fördelning av förbundets intäkter 2018

Budget 2018 och plan 2019-2020

Direktionen har fastställt nedan återgivna budget för 2018, och plan för 2019 och 2020.

Verksamhetsår	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Förutsättningar				
Löneökningar	2,9%	3,1%	3,5%	3,3%
Prisindex för kommunal verksamhet	2,7%	3,0%	3,2%	3,1%
Avgiftsfinansiering	56,7%	54,7%	54,9%	55,1%
Belopp i tkr				
Verksamhetens intäkter	10 473	10 777	11 122	11 467
Verksamhetens personalkostnader	-14 968	-15 914	-16 471	-17 015
Verksamhetens övriga kostnader	-3 406	-3 591	-3 591	-3 591
Avskrivning	-100	-200	-200	-200
	-8 001	-8 928	-9 140	-9 339
Finans				
	-8 001	-8 928	-9 140	-9 339
Kommunbidrag Karlshamn	51,0%	4 103	4 555	4 663
Kommunbidrag Olofström	21,2%	1 708	1 896	1 984
Kommunbidrag Sölvesborg	27,7%	2 231	2 477	2 591
	8 042	8 928	9 140	9 339
Avsättning till eget kapital	41	0	0	0
Avsättning till eget kapital i % av kommunbidraget	0,51	0,00	0,00	0,00
Procentuell ökning av kommunbidrag	5,48%	11,02%	2,38%	2,17%
Kommunalbidrag & ökning tkr	418	886	212	199

Tabell 1. Budget 2018, plan 2019 och 2020

Detta arbetar vi med på miljöförbundet

Miljöförbundets huvudsakliga arbetsuppgifter består av planerad tillsyn, handläggning av inkommande ärenden, information/rådgivning samt att bistå medlemskommunerna med miljökompetens i olika sammanhang.

Egeninitierad tillsyn och kontroll

- Miljöskyddstillsyn
- Livsmedelstillsyn
- Hälsoskyddstillsyn
- Tillsyn enskilda avlopp
- Strålskyddstillsyn
- Tillsyn enligt tobakslagen
- Tillsyn av receptfria läkemedel

Händelsestyrd tillsyn och kontroll

- Anmälan enligt 10 och 11 §§ miljöprövningsförordningen
- Anmälan enligt 9 kap. 38 § miljöbalken
- Fastställande av årlig avgift
- Klagomål
- Granskning av köldmedierapporter
- Planyttranden
- Registrering av livsmedelsverksamhet
- Yttrande över bygglov och rivningslov
- Avloppsansökan
- Anmälan värmepump
- Anmälan/ansökan om kemisk bekämpning
- Sopdispenser
- Tillsyn enligt lagen om internationella hot mot människors hälsa
- Övriga yttranden

Annat (exempelvis)

- Rapporteringar (REACH, vattendirektivet, livsmedelsrapportering m fl.)
- Deltagande i samarbetsgrupper inom kommunen och med andra kommuner, företag och organisationer
- Översiktliga naturvärdesbedömningar i planområden
- Rådgivning och information till enskilda och övriga verksamhetsutövare

Miljöförbundets planering och uppföljning

Miljöförbundets planering sker genom att upprätta en verksamhetsplan. Planen ska motsvara det lagstiftaren menar med tillsyns-/kontrollplan enligt kontrollförordningen samt miljötillsynförordningen.

Medarbetarna deltar i den årliga planeringen av verksamheten. Medarbetaröverenskommelser upprättas med syfte att tydliggöra vad som förväntas av var och en och därigenom bidra till att förverkliga miljöförbundets verksamhetsplan.

Tillsynens och kontrollens syfte

Tillsynen och kontrollen ska bidra till att de övergripande ambitionerna om en långsiktigt hållbar utveckling. Därför är det viktigt med en tydlig koppling mellan förbundets verksamhet och de nationella, regionala samt lokala målen. Målen används till exempel i motivering av de beslut och ställningstaganden som görs inom ramen för myndighetsutövningen, i de fall de bedöms vara relevanta. I vårt arbete utgår vi från de nationella och regionala miljö- och folkhälsomålen, medlemskommunernas miljö- och folkhälsomål samt relevanta delar av olika åtgärdsprogram. Dessa har förbundet sammanfattat i nedanstående inriktningsmål för verksamheten.

Förbundet deltar aktivt som part i dialog vid utarbetning av kommunala och regionala miljömål och åtgärdsprogram. Därutöver är det främst genom myndighetsutövning som förbundet verkar för att förmå samhället att närma sig miljö- och folkhälsomålen.

Övergripande mål och fokus för verksamhetsplanen 2018

Miljöförbundet Blekinge Väst ska i sin tillsyn eftersträva att:

1. Öka den biologiska mångfalden.
2. Halter av ämnen i marken, luften och vattenmiljöer är på en nivå som inte innebär risk för människors hälsa eller den biologiska mångfalden.
3. Material och energi används så att exploatering av naturresurser minimeras.
4. Den fysiska miljön ska vara beskaffad så att inte människors hälsa tar skada.
5. Livsmedel produceras och hanteras så att det inte uppstår risker för människors hälsa.
6. Smittspridning förebyggs och förhindras snabbt och effektivt.
7. Försäljning av tobak till minderåriga förhindras och att våra skolgårdar hålls rökfria.
8. Försäljning av receptfria läkemedel till minderåriga förhindras.

I arbetet med att nå dessa mål ska Miljöförbundet för sin verksamhet:

1. Eftersträva en säker, snabb och effektiv handläggning och administration med en hög kvalitet
2. Så långt det är möjligt bedriva en verksamhet som är planerad på lång och kort sikt.
3. Eftersträva en tillsyn som är kostnadseffektiv för brukarna och medlemskommunerna.
4. Ha medarbetare som uppträder kompetent, respektfullt och servicemässigt i yrkesutövningen.
5. Bedriva ett kontinuerligt förbättringsarbete.

Effektmål för Miljöförbundets verksamhet

Miljöförbundets effektmål för verksamheten är:

1. Verksamheter med en årlig tillsyns- eller kontrollavgift som finns upptagna i förbundets tillsyns- och kontrollplan för 2018, ska ha minst en tillsynsinsats under året.
Målvärde 85 %
2. Antalet avslutade ärenden under ett verksamhetsår ska vara större än eller lika med antalet påbörjade ärenden.
Målvärde avslutande \geq påbörjade
3. Andel tillstånds- och anmälningsärenden med mer än 6 veckors handläggningstid från kompletta handlingar i ärendet.
Målvärde < 5 %

Miljöförbundets arbetsmiljömål

Miljöförbundets arbetsmiljömål är:

1. Alla tillsvidareanställda ska årligen genomgå minst två arbetsdagens kompetensutveckling.
Målvärde 95 %
2. Säkerställa att varje individ har ett skriftligt individuellt måldokument där medarbetarens mål och uppdrag beskrivs.
Målvärde 100 %
3. Mindre än 5 % av arbetstiden ska utgöras av sjukfrånvaro. Detta ska möjliggöras med hjälp av bland annat rehabåtgärder när korttidsfrånvaron överstiger 6 gånger per år eller långtidsfrånvaron är längre än 4 veckor i rad.
4. Rökfri arbetsplats och arbetstid under 2018 med hjälp av erbjudande av rökavvänjningsinsatser.
5. Vi ska sträva efter att inte ha några arbetsskador eller tillbud.
6. Genomföra minst en medarbetarenkätundersökning per år.
7. Rätt till heltid, möjlighet till deltid. Alla nyanställda erbjuds heltid. Förbundet ska en gång per år i samband med medarbetarsamtal fråga om medarbetaren vill ändra sysselsättningsgrad.

8. Arbetsgivaren ska arbeta för att så många medarbetare som möjligt ska utnyttja friskvårdstimmen.

Målvärde 70 %.

Miljöförbundets interna miljömål

1. Antalet mil med el-bilen ska öka under 2018 jämfört med 2017.
Målvärde 20%
2. Antalet tjänsteförättningar där cykel-/el-cykelresor ersätter bilresor ska öka.
Målvärde ≥ 15 st tjänsteförättningar med cykel/el-cykel under 2018
3. Mängden kopiatorpapper ska minska under 2018.*
Målvärde 10 %
4. Mjölk, te och kaffe ska vara ekologiska och om möjligt Fairtrade.
Målvärde 100%
5. Miljöförbundets el ska vara miljömärkt.
Målvärde 100 %

*Minskningen ska bland annat uppnås genom att alla verksamhetsutövare får erbjudande om information och skrivelser via mail. Personliga taggar har köpts in till kopiatorerna så att utskriftsjobb kan avbrytas och parkeras.

Uppföljning av verksamhetsplanen

Som ett komplement till vår interna kontrollplan och uppsatta mål används nyckeltal för att följa upp och utvärdera verksamheten.

Nyckeltal 2018:

- Avslutade ärenden/handläggare
- Öppna ärenden/handläggare
- Antal åtalsanmälningar per år
- Antal miljöstraffavgifter/år
- Antal överklagade beslut
- Andelen överklagade beslut som avgjorts till Miljöförbundets fördel

Allmänt om internt uppföljningsarbete

I vilken grad verksamhetsplanen genomförs följs upp två gånger per år i samband med delårsrapport och vid årsredovisningen för förbundet. Utvärdering sker fortlöpande utifrån uppsatta mål och nyckeltal. Stort fokus läggs på att kontroller och inspektioner utförs enligt plan.

Individuell uppföljning av medarbetarnas resultat genomförs kvartalsvis. Då jämförs utfall med medarbetarnas individuella tillsyns- och kontrollplaner.

Tillsynsarbete med mer än en inspektör genomförs regelbundet för att få samsyn inom förbundet. För samsyn inom länet och landet deltar förvaltningen i projekt, utbildningar och handläggarräffar, både nationellt och regionalt, till exempel inom miljösamverkan Kronoberg-Blekinge.

Under 2017 har vi tagit fram en ny intern kontrollplan som kommer fastställas av förbundsdirektionen i början av 2018.

Uppföljning av budget sker vid varje direktionssammanträde.

Uppföljning av extern part

Den kommunala tillsynen och kontrollen revideras av länsstyrelsen. Länsstyrelsen ansvarar för att upprätta en revisionsplan för kommunerna inom länet.

De av fullmäktige utsedda revisorerna genomför utöver den ekonomiska kontrollen en förvaltningskontroll. Det innebär en utvärdering av hur verksamheten styrs, om den är effektiv och följs upp på ett tillfredställande sätt.

För Olofströms och Karlshamns kommuner genomför Sydarkivera tillsyn på bland annat informationshantering i den löpande verksamheten och arkivorganisationen inom bygg, miljö och teknik.

De centrala verken kräver återkoppling kring olika tillsyns- och kontrollinsatser som gjorts bland annat kopplat till olika EU-direktiv. Kemikalieinspektionen följer upp tillsyn riktad mot bekämpningsmedelsanvändning, flyktiga organiska ämnen, kemiska produkter och varor i

detaljhandeln. Jordbruksverket följer upp tillsyn av animaliska biproduktförordningen. Naturvårdsverket vill ha återkoppling kring tillsynen i stort. Vi rapporterar även årligen resultatet av livsmedelskontrollen till Livsmedelsverket.

Uppföljning av nyckeltal och effektmål

Utfallet av våra verksamhetsmål presenteras kvartalsvis vid direktionssammanträde och i samband med delårsrapport och årsredovisning.

Behovs- och resursutredning 2018-2020

Allmänt om behovsutredningen

Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska det hos tillsynsmyndigheten finnas en utredning av tillsynsbehovet som sträcker sig 3 år framåt i tiden. Det ställs vidare krav på att behovsutredningen ses över minst en gång per år. Krav på behovsutredningen gäller tillsyn enligt miljöbalkens bestämmelser. Den operativa tillsynen inom förbundet är sammanflätad för de olika tillsynsområdena. Behovsutredningen omfattar därför all tillsyns- och kontrollrelaterad verksamhet.

Utredningen innehåller en bedömning av förbundets totala resursbehov. Bedömningen omfattar resursbehov för egeninitierad och händelsestyrd tillsyn samt offentlig kontroll. Exempel på ärendekategorier finns på sidan 8 i detta dokument. Underlaget för att beräkna det antal årsarbetskrafter, som behövs för att täcka behovet, finns framför allt i förbundets ärendehanteringssystem Miljöreda.

Behovsutredningen bedöms gälla minst tre år framåt i tiden. Nedan återges årets uppskattade behov. Detta gäller med reservation för eventuella oförutsedda händelser som tar stora tillsynsresurser i anspråk och som det inte varit möjligt att förutse i nuläget. Planen ska årligen aktualitetsgranskas och eventuellt revideras, eftersom erfarenheter från årligt resultat förutsätts underlätta förbättring av planering, genomförande och uppföljning. Slutligen förutsätter en föränderlig omvärld att denna bevakas och att myndighetsutövningen i möjligaste mån riktas in där den gör som störst nytta. Vi har inte tagit höjd för en ökad befolkningsmängd, vilket kan komma att leda till ett ökat tillsynsbehov genom fler verksamheter/ärenden.

Tillsynsbehov 2018

Angivet egeninitierat tillsynsbehov är en uppskattning av tillsynsbehovet för verksamheter som förbundet har som målsättning att bedriva regelbundet återkommande tillsyn på, minst vart tredje år.

Utöver dessa verksamheter finns ett stort antal mindre verksamheter, som inte har årlig tillsynsavgift. Detta då tillsynsbehovet bedömts vara så lågt att det inte behövs regelbundet återkommande tillsyns- och kontrollinsatser. Tillsynsfrekvensen för dessa verksamheter bedöms vara 5 år eller mer. Det handlar dock fortfarande om verksamheter som ligger inom miljöförbundets tillsynsansvar och som kan ha betydande miljö- eller hälsopåverkan. Även arbetsinsatsen kan vara betydande, beroende på vilka brister som upptäcks i det enskilda fallet. Under 2018 planeras ingen egeninitierad tillsyn på sådana verksamheter. Behovet av egeninitierad tillsynstid bedöms totalt uppgå till 14 160 timmar.

Den händelsestyrda tillsynstiden har extrapolerats utifrån hur många ärenden som kommit in under föregående år. Viss justering har gjorts utifrån andra kända faktorer, t ex lagstiftningsförändringar.

Behovet av händelsestyrd tillsynstid bedöms totalt uppgå till 5885 timmar.

Miljöförbundet Blekinge Väst

Myndighetssamverkan innebär bland annat att förbundet deltar i samrådsmöten i tidiga skeden, till exempel vid fysisk planering, etableringar/näringslivslotsmöten och möten om förändrad markanvändning. Det är bland annat genom dessa insatser som förbundet via information och rådgivning kan skapa förutsättningar för efterlevnad av lagstiftning, hållbar utveckling samt säker livsmedelshantering. Tiden som åtgår för detta uppskattats till att omfatta cirka 1,5 årsarbetskrafter.

Förorenade områden är ofta komplicerade ärenden som tar lång tid att handlägga. Antalet potentiella förorenade områden uppskattas till cirka 500 inom vårt verksamhetsområde. Behovet av tillsyn bedöms vara så stort att förbundet under en överskådlig tid skulle kunna sysselsätta drygt två inspektörer heltid inom detta område.

Gällande strandskyddstillsyn bedöms samsyn mellan myndigheterna vara av stort värde, för att fastighetsägare ska få korrekt information. Uppskattat behov för att komma tillrätta med olagliga privatiseringar av stränder m.m. bedöms vara i storleksordningen 1 årsarbetskraft.

Totalt uppskattat behov av tillsyns- och kontrollrelaterad tid

Tillsynsområde	Bedömt behov egeninitierad tillsyns- och kontrolltid (h)	Bedömt behov händelsestyrd tillsyns- och kontrolltid (h)	Summa bedömt behov (h)
Miljöfarlig verksamhet	5235	1765	7000
Miljöskydd lantbruk	1190	500	1690
Offentlig livsmedelskontroll	3000	350	3350
Avloppsanläggningar <25 PE	1035	1830	2865
Hälsoskydd	1540	415	1955
Förorenade områden	1600	500	2100
Strandskydd	760	190	950
Evenemang	240	20	260
Sop- och slamdispenser	40	150	190
Tobak	20	20	40
Saneringsintyg	0	75	75
Receptfria läkemedel	0	20	10
Enskilt vatten	0	50	50
Totalt resursbehov för hela verksamhetsplanen	14 660	5885	20 535

Tabell 2. Fördelning mellan behov av egeninitierad tillsyns- och kontrolltid och behov av händelsestyrd tillsyns- och kontrolltid. En genomsnittlig inspektörstjänst innehåller 950 timmar för tillsyn och kontroll.

Utgångspunkter för beräkning av tillgängliga resurser

Sveriges kommuner och landsting (SKL) bedriver sedan 2017 ett projekt med syfte att ta fram en ny modell för behovsutredningar. Modellen ska konkretisera de principer som bör gälla för myndigheternas arbete med behovsutredningar och säkerställa att resurser och finansiering inom kommunernas miljö- och hälsoskyddstillsyn läggs på prioriterade verksamheter. I avvaktan på den nya arbetsmodellen använder förbundet den nuvarande schablonen från SKL för att uppskatta tillgängliga resurser samt tillsynsbehovet.

Beräkningsgrund och fördelning av tillgänglig tid

Årsarbetstiden för en anställd är 2 080 timmar och består av tre block:

Personlig tid* = 540 timmar/år,

Gemensam tid** = 590 timmar/år

Tillsyns- och kontrolltid = 950 timmar/år

Fördelningen mellan de olika delarna enligt ovan bygger på en schablon gjord av Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Den personliga tiden beräknas till 540 timmar. De två övriga delarna uppgår sammanlagt till 1 540 timmar och består av gemensam tid och tillsyns- och kontrolltid, tid som varje handläggare förväntas arbeta riktat mot näringsliv, offentlig verksamhet, allmänhet samt samråd såväl inom miljöförbundet som med andra förvaltningar och myndigheter, olika möten och sammankomster som kräver vår medverkan. Dessutom ingår administrativa uppgifter samt it-relaterade frågor. Hur tiden fördelas mellan den gemensamma tiden och tillsyns- och kontrolltiden varierar inom olika verksamhetsområden och tjänster på Miljöförbundet och kan justeras i förhållande till varandra, men schablonen ger att varje handläggare har ca 950 timmar till handläggning av ärenden och tillsyn samt ca 590 timmar till planering, kvalitetsutveckling, extern och intern samverkan samt administrativa uppgifter. Även innehållet av planeringsbar kontrolltid varierar mellan olika tjänster. Vissa tjänster har en övertid av planeringsbar kontrolltid, andra har ett större inslag av händelsestyrd tid. De tjänster, som har en lägre andel planeringsbar kontrolltid, arbetar i större utsträckning än övriga handläggare med exempelvis anmälningsärenden, remissvar, klagomålshantering och intern kvalitetssäkring.

Det är i detta sammanhang viktigt att understryka att den tid, som faktiskt läggs på tillsyn i form av inspektion för en given verksamhet, inte alltid är direkt kopplad till den årliga tillsynsavgiften. Avgiften är en schablon som ska täcka in alla kostnader som tillsynen på objektet är förknippad med.

*Den personliga tiden är i de flesta fall lagstadgad och består av semester, sjukdom, vård av barn, utbildning, friskvård och så vidare.

** Gemensam tid är sådan som avsätts för olika gemensamma aktiviteter och som inte är tillsynsriktad. Här hittar man aktiviteter som intern och extern samverkan, som behövs för att skapa en gemensam syn eller hantering i olika avseenden och på olika nivåer inom Miljöförbundet och våra medlemskommuner. Det är också arbetsuppgifter som är kopplade till de gemensamma verksamhetssystemen för personal, ekonomi och registerhållning av olika slag samt övrig administration. Även kvalitetsarbete och planering av verksamheten ryms inom den gemensamma tiden.

Förutom inspektion och det kringarbetet som är förknippat med detta, ska mycket annat täckas in, exempelvis kompetensförsörjning, kontakter med andra myndigheter som tillsynen av en verksamhet leder till, tid som läggs på klagomål kopplade till verksamheten, interna diskussioner kopplade till verksamheten eller verksamhetstypen med mera.

Avdelning	Antal tjänster miljö- och hälsoskydds- inspektörer	Tillsyns- och kontrolltid per inspektörs- tjänst (h)	Summa tillgänglig tillsyns- och kontrolltid (h)
Miljöinspektörer	9,2	950	8780
<i>Summa miljöavdelningen</i>	<i>9,2</i>		<i>8780</i>
Hälsoskyddsinspektörer	2,1	950	2030
Avloppsinspektörer	3,1	950	2955
Livsmedelsinspektörer	3,9	950	3650
<i>Summa hälsoskyddsavdelningen</i>	<i>9,1</i>		<i>8545</i>
Summa avdelningarna	18,3		17 415

Tabell 3. Sammanställning av Miljöförbundets tillgängliga miljö- och hälsoskyddsinspektörer

Utöver det som redovisas i tabell 3 finns 7,0 tjänster inom strategi- och serviceavdelningen. Avdelningen består av 2 administratörer, 0,75 lokalvårdare, 0,25 arkivarie, 1 ekologtjänst, 1 verksamhetsutvecklare samt 2 chefstjänster.

Sammanställning av tillgängliga resurser miljö- och hälsoskyddsinspektörer jämfört med bedömt behov tillsyns- och kontrollrelaterad tid

Tillsynsområde	Summa bedömt behov av tillsyns- och kontroll-relaterad tid (h)	Tillgängliga resurser miljö- och hälsoskyddsinspektörer fasta tjänster (h)	Underskott av tillgänglig tid fasta miljö- och hälsoskyddsinspektörers-tjänster jmf behov (h)
Miljöfarlig verksamhet	7000	6500	-500
Miljöskydd lantbruk	1690	1370	-320
Offentlig livsmedelskontroll	3350	3350	0
Avlopp <25 PE	2865	2865	0
Hälsoskydd	1955	1955	0
Förorenade områden	2100	620	-1480
Strandskydd	950	190	-760
Evenemang	260	190	-70
Sop- och slamdispenser	190	190	0
Tobak	40	40	0
Saneringsintyg	75	75	0
Receptfria läkemedel	10	10	0
Enskilt vatten	50	50	0
Summa	20 535	17 405	-3130

Tabell 4. Förbundets tillgängliga tillsyns- och kontrollresurser jämfört med bedömt behov, fördelat på tillsynsområde.

Förutsättningar för verksamheten 2018

Personella förutsättningar

Ständiga förändringar av lagar och föreskrifter ställer höga krav på kompetens hos den personal som utför tillsyns- och kontrollarbete. Konkurrensen om erfarna inspektörer är hård och de senaste åren har vi i princip enbart lyckats rekrytera nyutbildade inspektörer.

Dessutom innebär den hårda konkurrensen att vi hela tiden riskerar att tappa den kompetens som vi byggt upp under flera år, erfarenhet och kompetens som tagit så väl tid som resurser att bygga upp.

Vid inledningen av året har vi sammanlagt en känd vakans till följd av sjukskrivningar och reduceringar. Ambitionen är att rekrytera en vikarie under inledningen av 2018.

Tillgänglig kontrolltid i förhållande till behov 2018

Sammantaget uppgår förbundets totala behov av tillsyns- och kontrolltid till 20 535 timmar. Det bedömda behovet av egeninitierad tillsyn innefattar både de av miljöförbundet kända objekt som har en fastställd årlig tillsyns- eller kontrollavgift, samt en uppskattning av objekt med ett återkommande tillsynsbehov, men utan fastställd årlig avgift. Behovsutredningen visar att det under 2018 finns 17 405 timmar tillgängliga för tillsyn och kontroll. Det innebär att det saknas resurser motsvarande cirka 3130 timmar inom framförallt egeninitierad tillsyn och kontroll på objekt utan fastställd årlig avgift, förorenade områden och inom strandskydd. Detta medför att motsvarande mängd arbetsuppgifter måste prioriteras bort.

För tillsynsområdet förorenade områden är resursbristen särskilt stor, samtidigt som förutsättningarna att finansiera tillsynen genom avgifter bedöms som låg. Motsvarande finansieringsproblematik finns inom strandskyddstillsynen, där det också råder stor resursbrist. Befintliga resurser räcker och används i huvudsak till den händelsestyrda verksamheten inom dessa två tillsynsområden. Viss förstärkning av resurser motsvarande 100 tillsynstimmar görs inom tillsynsområdet förorenad mark för att möta en ökad trend av inkommande ärenden bland annat med anledning av ett högt exploateringsstryck.

En förutsättning för att alla verksamheter som omfattas av 2018 års tillsyns- och kontrollplan ska få minst en tillsynsinsats under året är att förbundet lyckas täcka upp vakanta inspektörstjänster som uppkommer och att pågående rehabiliteringar blir framgångsrika.

Prioriteringar

Förhållandet mellan tillgängliga resurser och behovet förutsätter en tydlig prioritering av det arbete som förbundet utför.

Bristen på marginaler gör förvaltningen mycket känslig för eventuellt bortfall av resurser. Vid årets inledning har förbundet en känd vakans. Ambitionen är att denna vakans ska tillsättas fullt ut. Lyckas inte det, måste ytterligare prioriteringar göras.

Föreordnade områden prioriteras ner i förhållande till behovet på grund av svårigheter att finansiera tillsynsinsatser. Endast en mycket begränsad del av det bedömda behovet av egeninitierad tillsyn kan prioriteras. Tillsynens fokus kommer ligga på att hantera anmälningsärenden, svara på remisser och avsluta pågående ärenden. Med nuvarande resursfördelning kommer motsvarande prioriteringar behöva göras även 2019-2020.

Inom strandskyddstillsynen kommer endast klagomål och remissärenden att kunna hanteras. Om inte avsatt tid räcker till, kommer handläggningen av dessa ärenden att behöva skjutas upp hanteras kommande år istället. Klagomålsärenden där påverkan och omfattning bedöms som extra stor eller allvarlig kommer prioriteras före klagomålsärenden av icke akut karaktär.

Inom miljötillsyn lantbruk görs tillsyn på de objekt som finns i tillsynsplanen. Tillgängliga resurser räcker bara för tillsyn på de lantbruk som har en årlig tillsynsavgift. Tillsyn på mindre lantbruksföretag har därför prioriterats bort och kommer inte att få någon planerad tillsyn under 2018. Dessa utgör det stora flertalet av lantbruksföretag i medlemskommunerna.

Också inom övrig miljöskyddstillsyn planeras tillsyn i huvudsak på de verksamheter som finns i tillsynsplanen. Under 2018 finns inte resurser för egeninitierad miljöskyddstillsyn på verksamheter, som bedömts ha lågt tillsynsbehov och därför inte betalar en årlig tillsynsavgift.

Inom hälsoskyddstillsynen har vi flera inspektörer som är nya inom tillsynsområdet och gruppen kommer därför behöva avsätta tid för att hitta gemensamma bedömningsgrunder och arbetssätt. Ett nödvändigt arbete som innebär att viss tillsyn kan komma att behöva prioriteras ner.

Nedan återges de prioriteringar som ska tillämpas vid resursbrist. Det är de arbetsuppgifter som står högst upp i prioriteringsordningen som lyfts bort om resurserna inte räcker till.

Ordningen ska ses som vägledande, vilket innebär att det i ett enskilt ärende kan bli aktuellt att göra en annan prioritering. Det är berörd avdelningschef som lyfter bort arbetsuppgifter om prioriteringsordningen måste tillämpas. Prioriteringen ska tillämpas per ämnesområde och inom avsatta resurser för ämnesområdet.

Vad som prioriteras bort vid uppkomst av resursbrist

1. Svara på remisser från centrala myndigheter.
2. Egeninitierade ärenden som inte omfattats av tillsyns- och kontrollplan 2018.
3. Klagomål av mindre akut karaktär.
4. Remisser från medlemskommuner, länsstyrelsen och Skogsstyrelsen.
5. Delta i samverkansforum med medlemskommunerna.
6. Tillsyn- och offentlig kontroll enligt tillsyns- och kontrollplan 2018.

Särskilt för verksamheten under 2018

Avfallshantering på våra tillsynsobjekt

Avfallshanteringen kommer vara ett gemensamt fokusområde vid tillsyn på alla typer av verksamheter där avfall uppstår. Vi kommer vägleda och informera våra verksamhetsutövare om EU:s avfallstrappa. Trappan innebär att man i första hand ska förhindra att avfall uppkommer och i sista hand deponera.

Avfallstrappan

1. Förhindra att avfall skapas, så kallad avfallsminimering
2. Återanvänd
3. Återvinn material
4. Utvinn energi genom förbränning
5. Deponera, det vill säga lägg på soptipp

Vi kommer även kontrollera att hushållsavfall samt därmed jämförligt avfall som uppkommer inom en verksamhet lämnas till godkänd mottagare.

Branschvis tillsyn

Tillsynen- och kontrollen kommer i både miljö- och hälsoskyddsavdelningen i så stor utsträckning som möjligt att ske branschvis. I den branschvisa kontrollen gör de inspektörer som jobbar med tillsyn inom respektive bransch, riskbedömningar och prioriteringar av vilka kontrollområden som ska ha särskilt fokus i årets tillsyn och kontroll. Detta mot bakgrund av kända risker och erfarenhet av vilka brister, som har varit vanligt förekommande tidigare år inom branschen. Inom varje tillsynsområde tas en bransch åt gången under en tidsmässigt begränsad period. Fördelarna med detta arbetssätt är flera. Genom ökad samsyn och kompetensutbyte mellan inspektörer får vi en likriktning av tillsynen. Tillsyn och kontroll utifrån särskilt prioriterade kontrollområden bedöms ge förutsättningar till ökade miljö- och hälsoskyddsvinster till följd av kontrollen.

Beskrivning av den branschvisa livsmedelskontrollen finns i bilaga 1.

Dagvatten

Avrinning från förorenade ytor gör att föroreningar förs med dagvattnet och sprids via ledningsnät till diken, vattendrag och sjöar. Miljöförbundet arbetar kontinuerligt tillsammans med våra medlemskommuner för att minska avledningen av dagvatten och skapa förutsättningar för ett lokalt omhändertagande så att föroreningsbelastningen på våra ytvatten minskas. Under 2018 kommer en ny blankett för anmälan samt rutiner för handläggningen att tas fram. Vi kommer även medverka i arbetet med framtagandet av Sölvesborgs kommuns dagvattenstrategi.

Miljöförbundet Blekinge Väst

I samband med ordinarie tillsyn kommer dagvattenhanteringen att granskas, bland annat för att säkerställa att det finns rutiner, förmåga och utrustning som förhindrar att kemikalier når dagvattenssystemet vid olycka.

Drönare

Miljöförbundet har införskaffat en drönare som ett verktyg i tillsynen. Tanken är att den ska användas i samband med bland annat strandskydds-, miljö- och lantbrukstillsyn för att snabbt kunna få en tydlig bild över ett större område. Innan drönaren tas i bruk kommer utbildningsinsatser för den personal som kommer att använda drönaren att genomföras.

Energieffektiviseringsprojektet

Miljöförbundet deltar sedan 2017 i ett energieffektiviseringsprojekt som är ett samarbete mellan Energimyndigheten, länsstyrelserna och Sveriges kommuner. Projektet är en informationsinsats (ingen tillsynsinsats) och riktar sig till små- och medelstora företag. Syftet är att få företagen att påbörja eller utöka sitt arbete med energieffektivisering. Under 2018 kommer arbetet med företagsbesök, som kommer ske i samband med ordinarie tillsynsbesök, att påbörjas. Verksamheterna kan under hela året räkna med extra stöd och hjälp att komma igång eller utveckla sitt arbete med energieffektivisering. Till vår hjälp har vi ett antal metodstöd som vägledning och informationsmaterial att dela ut till verksamheterna. Metodstöden omfattar ett fåtal utvalda branscher och ett är mer generellt. Metodstöden kommer med fördel kunna användas även efter projektidens utgång.

Enskilda avlopp

Under 2018 kommer Karlshamns kommun att påbörja revidering av Karlshamns VA-plan, vilket kommer kräva Miljöförbundets deltagande. Kommunernas renhållningsordning är under omarbetning, vilket kräver avloppsgruppens deltagande gällande delarna som rör hämtning och omhändertagande av avloppsslam samt annat avfall från små avloppsanläggningar.

En entreprenörsträff kommer att hållas för att informera och inbjuda till dialog med gräventreprenörer som gräver enskilda avlopp. Särskilt fokus kommer att finnas kring information och diskussion av de förändringar i handläggningen som gjordes 2017 och som vi planerar att genomföra under 2018.

Kommunstöd och tidiga skeden

Vid förändringar som ska genomföras i våra medlemskommuner kan det vara av avgörande betydelse för projektets eller förändringens framgång, att miljöförbundet är med i samråd och dialog i så kallade tidiga skeden. Vi kan då ge en bredare helhetsbild av de miljö- och hälso-relaterade utmaningar och möjligheter som bör beaktas och hanteras i genomförandet av projekt och planer. Kommunen kan också få stöd i sin omvärldsbevakning, i frågor som rör miljö, hälsa och livsmedelshantering. Som en del i omvärldsbevakningen bedriver miljöförbundet också en viss miljöövervakning. Förbundet har en särskilt avsatt resurs i kommunekologen, som till stora delar arbetar med stöd åt medlemskommunerna inom bl. a den fysiska planeringen. Även i flertalet andra medarbetares tjänster ingår att delta i tidiga skeden och att ge råd och information till kommuner, företag och till enskilda.

Tobaksförsäljning och rökfria miljöer

I Sölvesborgs och Olofströms kommuner har förbundet tillsynsansvaret för tobaksförsäljningsställen. Under året kommer tillsyn ske på de försäljningsställen som inte fick tillsyn under 2017 samt vid eventuella klagomål. Länsstyrelsen har aviserat att man arbetar för att få till ett projekt med gemensam tillsyn där flera myndigheter gör gemensam tillsyn (Skatteverket, tull, polis med flera). Om projektet bli av kommer årets tillsyn ske inom projektet.

Även uppföljning av konstaterade brister vid 2017 års tillsyn på tobaksförsäljningsställen och av rökförbud på skolgårdar kommer att ske.

I samband med livskontroll i serveringslokaler kommer även kontrolleras att rökförbudet efterlevs.

Övriga rökfria miljöer får tillsyn om det inkommer klagomål till förbundet.

Receptfria läkemedel

Förbundet har tillsynsansvaret för att försäljningsställen av receptfria läkemedel i Olofström och Sölvesborg. Samtliga försäljningsställen fick tillsyn 2017. Ingen planerad tillsyn kommer därför att ske under 2018 utöver den uppföljning som görs av de brister som konstaterades 2017.

Radonhalter i flerbostadshus

En uppmaning om att redovisa uppmätta radonhalter har skickats till samtliga, för oss kända fastighetsägare av flerbostadshus i slutet av 2017. Under 2018 kommer vi att följa upp inkomna mätresultat genom att ställa krav på åtgärd när uppmätta värden överstiger Folkhälsomyndighetens riktvärde för radon i bostäder om 200 Bq/m³. Vid högre halter är radon en hälsorisk som ska åtgärdas.

Tillsyn på utbildningsverksamheter

Vid hälsoskyddstillsyn på skolor och förskolor kommer ett särskilt fokus ligga på att verksamheterna har en ändamålsenlig egenkontroll, tillräcklig ventilation och städning.

Sweden Rock Festival

Livsmedelskontrollen kommer att läggas på samma nivå som 2017, d v s två livsmedelsinspektörer per respektive festivaldag. Livsmedelsinspektörerna gör också en bedömning av om avfallshanteringen förefaller fungera bra. Uppföljning av festivalens egenkontroll kommer att göras.

Övrig festivaltillsyn

Livsmedelskontrollen kommer att läggas på samma nivå som 2017, det vill säga två livsmedelsinspektörer per respektive festivaldag. Livsmedelsinspektörerna dömer också av om avfallshanteringen förefaller fungera bra.

Miljöövervakning och recipientkontroll

Häckfågeltaxering på Listerhuvud

Miljöförbundet är ansvarig för den årliga inventeringsrutten på Listerhuvud som ingår i länets regionala miljöövervakningsprogram. Syftet är att långsiktiga kunna följa upp förändringar i vår miljö med fåglar med hjälp av fåglar som indikatorer. Lunds universitet sammanställer årligen resultaten.

Jordbrukets recipientkontroll (JRK) i Hörviksbäcken

JRK är ett delprogram inom den svenska miljöövervakningen och finansieras av Naturvårdsverket. Syftet med provtagningen är att undersöka kväve- och fosforförluster från åkermark i ett antal små, jordbruksdominerade avrinningsområden. Mätstationen i Hörviksbäcken togs i drift av Sölvesborgs kommuns miljökontor 1993. Ansvaret för provtagning ligger idag på Miljöförbundet.

Mätning av bakgrundsstrålning

Det huvudsakliga syftet med mätningarna är att bibehålla kompetens på kommunal nivå i händelse av kärnteknisk olycka eller likande. Miljöförbundet och Räddningstjänsten västra Blekinge delar på uppdraget i västra Blekinge.

Processer 2018

Systematisk kvalitetssäkring

För att säkerställa att Miljöförbundet upprätthåller fastställd kvalitet i utförandet av medlemskommunernas uppdrag är det viktigt med ett kontinuerligt systematiskt kvalitetssäkringsarbete. Olika verktyg för detta finns i organisationen som dokumenterade rutiner, målformuleringar, mm. Det är särskilt viktigt att inspektionsverksamheten blir föremål för åtgärder som innebär att likartade rutiner och bedömningsnivåer uppnås i hela verksamheten och relativt andra kommuner.

Effektivt arbetssätt och friska medarbetare

Ständigt nya krav från omvärlden innebär att vi hela tiden behöver se över vårt sätt att arbeta. För att långsiktigt klara vårt uppdrag inom befintliga resurser samt skapa goda förutsättningar till en trygg och säker arbetsmiljö behöver förvaltningen påbörja ett arbete med att identifiera och genomföra förändringar i vår arbetsmetodik. Förbundet har en hög ambition när det gäller att använda teknik för att öka servicen och underlätta i arbetet, men begränsas till viss del av de tekniska förutsättningarna och av den programvara som finns på marknaden.

Under 2018 fortsätter vi att fokusera på att tidiga insatser görs vid upprepade korttidsfrånvaro samt på det förebyggande arbetsmiljöarbetet.

Nytt ärendehanteringssystem

Vårt befintliga diariesystem Miljöreda kommer succesivt att avvecklas av leverantören och ersättas med en ny plattform för ärendehantering och tillsyn. Det innebär att vi behöver byta system. Ett nytt system är också tänkt att möjliggöra förbättrad intern uppföljning, e-tjänster och arkivering.

Det nya systemet planeras att upphandlas, levereras och installeras under 2018. Visst administrativt arbete kommer att behöva göras för att möjliggöra en överflyttning av diariet till ett nytt ärendehanteringssystem. I samband med att det nya systemet införs, får man räkna med ett produktionsbortfall i organisationen. Detta beror dels på att vi inte kommer att kunna diarieföra under en period, utan får lägga ärenden på hög, och dels på att det tar tid för organisationen att lära sig det nya systemet.

Tidsredovisning

För att tydliggöra handläggarnas arbetssituation och få ett bättre underlag till behovsutredningen behöver tidsredovisningen förbättras och utökas. Den tid som läggs på planerade respektive oplanerade arbetsuppgifter behöver på ett bättre sätt kunna sökas ut. Förhoppningen är att ett nytt ärendehanteringssystem kommer kunna möjliggöra en mer användarvänlig tidsregistrering.

Informationshantering

Frågor rörande informationshantering är i fokus på flera sätt under 2018.

Dataskyddsförordningen (GDPR) träder i kraft 25 maj 2018. Detta kräver förberedelser inom organisationen. Miljöförbundet har med hjälp av extern kompetens gjort en första kartläggning av förändringsbehoven. Utifrån denna behöver vi gå vidare med planering och genomförande av konkreta åtgärder.

Under 2018 planeras också en övergång till att huvudsakligen lagra information digitalt. Detta förväntas ge ett flertal vinster: minskat behov av nytt arkivutrymme, mindre pappersanvändning och en enklare vardag för handläggarna, som inte längre behöver iordningställa en pappersakt för varje ärende. En förutsättning för denna förändring är att styrdokument bereds och beslutas, bland annat en ny diarieplan.

För att tillfälligt lösa den akuta platsbristen i miljöförbundets arkiv, kommer vi också att behöva flytta en del äldre handlingar till externt arkiv. Förberedelser för detta har påbörjats.

Kompetensutvecklingsplan för 2018

I den årliga planeringen av förbundets verksamhet ingår kompetensförsörjning som en central del. Förändringar av lagar och föreskrifter ställer höga krav på förbundets medarbetare. Syftet med kompetensutvecklingsinsatserna är att öka såväl den generella som den individuella kompetensen i organisationen för att bättre kunna möta de krav och behov som verksamheten ställs inför. Möjligheten till kompetensutveckling är viktig för att vi ska kunna utveckla och behålla medarbetare, men även attrahera unga att vilja bli våra medarbetare i framtiden.

De utbildningsinsatser som planeras under året baseras på behoven på individuell nivå samt en utvärdering av krav som ställs utifrån förändringar i lagstiftning.

Utöver förbundets generella kompetensutvecklingsbehov behöver varje enskild handläggare tillsammans med sin närmaste chef ta fram en egen kompetensutvecklingsplan, baserad på sitt huvudsakliga arbetsområde. Utvecklingen av individuella kompetensutvecklingsplaner avses vara en central del i de enskilda medarbetarsamtalen under året.

Kompetensutveckling sker löpande genom deltagande i kurser. Kunskapsutbyte sker också i samband med länsmöten i länsstyrelsens regi eller inom miljösamverkan Kronoberg-Blekinge.

Följande utbildningar planeras att hållas i miljösamverkan Kronoberg-Blekinges regi:

- Utbildning i klarspråk.
- Miljöjuridik, nya förvaltningslagen
- Hälsoeffekter av dålig luftkvalitet.
- Handläggartäff – tema ej fastställt
- Kommunikation och bemötande.
- Naturvård och strandskydd

Följande nätverk finns inom miljösamverkan Kronoberg-Blekinge:

- Förorenad mark
- Livsmedel
- Täkter
- Enskilda avlopp
- Avfall
- Lantbruk
- Industri- och miljöfarlig verksamhet
- Naturvård och strandskydd
- Administratörer
- Hälsoskydd
- Köldmedie

Nätverksträffar anordnas årligen.

Som en del av införandet av nytt ärendehanteringssystem kommer hela personalen att behöva utbildas i det nya systemet.

Framtid och utveckling

I tillsynen kan inte alla risker beaktas samtidigt. Det är därför angeläget att ha ett längre tidsperspektiv än ett år när förbundets tillsyn och kontroll planeras.

Några områden som redan nu har identifierats som framtida fokusområden alternativt projekt är:

1. Vägledning och information till verksamheter gällande utbyte av farliga kemikalier.
2. Branschträff med lantbrukare. Informera om vad vi normalt sett tittar på vid en inspektion och diskutera och förespråka åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden.
3. Tillsammans med Räddningstjänsten västra Blekinge verka för att minimera användandet av brandskum tills vi vet mer om skumvätskornas miljöpåverkan.
4. Kräva undersökningar och vid behov avhjälpande åtgärder på de objekt som finns i Länsstyrelsens register över potentiellt förorenade områden och som faller under kommunalt tillsynsansvar.
5. Tillsyn avfallstransportörer.
6. Utveckling av rutiner för tillsyn samt utökad samverkan med våra byggkontor gällande kemikalie- och avfallshantering i samband med rivnings- och exploateringssammanhang.
7. Identifiering av miljöfarliga verksamheter inom vattenskyddsområden och andra områden där råvattentäcker och dricksvatten kan påverkas.
8. Förelägga verksamhetsutövare om utredning av dagvattenhantering på verksamheter där det råder oklarhet om hur dagvatten omhändertas.
9. Tillsyn på enskilda avloppsanläggningar.
10. Tillsyn på fettavskiljare.

Kontrollplan för livsmedelskontrollen 2018-2020

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan	3
Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan	3
Flerårig nationell kontrollplan.....	3
Gemensamma effektmål och operativa mål	4
Miljöförbundet Blekinge Västs mål för livsmedelskontrollen	7
Ansvarsfördelning inom kontrollområdet	9
Behörig central myndighet	9
Behörig myndighet för kontrollen	9
Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna.....	9
Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten	9
Samordning	10
Samordning mellan behöriga myndigheter	10
Samordning inom Miljöförbundet.....	10
Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen.....	10
Befogenheter och resurser för kontrollen	11
Kontrollmyndighetens befogenheter	11
Kontrollpersonal och utrustning.....	11
Finansiering av kontrollen	11
Kompetenskrav och utbildning.....	12
Organisation och utförande av kontrollen	12
Registrering och godkännande av kontrollobjekt.....	12
Prioritering inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll.....	13
Planering indelad i anläggningstyp	14
Rutiner för utförande av kontroll.....	18
Provtagning och analys	18
Rapportering av kontrollresultat.....	18
Öppenhet i kontrollen	19
Sanktioner – åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen	19
Uppföljning och utvärdering av kontrollen	20
Uppföljning	20
Revisioner	20
Utvärdering.....	20
Beredskap	20

Sammanfattning

Denna kontrollplan är Miljöförbundet Blekinge Västs beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bl.a. i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelser om djurhälsa och djurskydd.

Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd. Gemensamma mål för myndigheterna inom livsmedelskedjan är:

ÖVERGRIPANDE MÅL	ÖNSKAD EFFEKT
<i>Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.</i>	Ingen blir sjuk eller lurad, <i>konsumenterna</i> har en god grund för val av produkt och har förtroende för myndigheternas verksamhet.
<i>De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.</i>	De livsmedelsproducerande djuren hanteras väl och är friska. De växter som används för livsmedels- och foderproduktion är sunda och fria från växtskadegörare.
<i>Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.</i>	<i>Verksamhetsutövarna</i> har tilltro till myndigheternas övervakning, kontroll, rådgivning och andra insatser och upplever dessa som meningsfulla. Det ska vara lätt att göra rätt. Detta bidrar till att stärka förtroendet för deras produkter och att konsumenterna får säkra livsmedel och inte blir lurade.
<i>De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.</i>	<i>Myndigheterna</i> har en optimal samverkan och förtroende för varandras sätt att ta ansvar för sin respektive del i livsmedelskedjan, inklusive beredskap, så att den gemensamma effektiviteten ökar. Kontrollverksamheten är regelbunden, riskbaserad, likvärdig och rättssäker samt ger avsedd effekt.

Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Flerårig nationell kontrollplan

I Sveriges nationella plan för kontrollen i livsmedelskedjan (NKP) beskrivs hur den offentliga kontrollen av livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd är organiserad, hur den genomförs och hur den utvecklas. Kontrollplanen finns bl.a. på Livsmedelsverkets (SLV) webbplats <https://www.livsmedelsverket.se>.

Miljöförbundet Blekinge Väst

Gemensamma effektmål och operativa mål

Med utgångspunkt från de övergripande målen och NKP har fyra gemensamma effektmål fastställts av Livsmedelsverket för hela landet. Effektmålen utgår från fyra fokusområden: säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och information i livsmedelskedjan. Dessutom har det av Livsmedelsverket för hela Sverige fastställts mål för operativa förutsättningar för en fungerande livsmedelskontroll. De operativa målen syftar till att effektmålen uppnås.

Säkert dricksvatten – effektmål och operativa mål

Effektmål: För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvatten minska. **Varför:** Dricksvatten är ett baslivsmedel. Effektmålen berör både kontroll och beredskap. Bra dricksvatten bidrar till friska människor och djur och sunda växter.

OPERATIVA MÅL	
MÅL 1	Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid alla större anläggningar för produktion av dricksvatten (> 1000 m ³ /dygn) för att bedöma om säkerhetsbarriärerna vid anläggningarna är anpassade till mikrobiologiska faror (bakterier, virus och parasiter) i råvattnet.
MÅL 2	Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid alla större anläggningar för produktion av dricksvatten (> 1000 m ³ /dygn) för att bedöma att kemiska faror i råvattnet har beaktats i faroanalysen (HACCP).
MÅL 3	Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid större distributionsanläggningar (> 1000 m ³ /dygn) för att bedöma om ändamålsenliga rutiner finns för läcklagning och annat reparationsarbete för att minimera risken för att mikrobiologiskt förorenat vatten når konsumenterna.

Mikrobiologiska risker- effektmål och operativa mål

Effektmål: Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobakter, listeria, EHEC/VETC och norovirus. **Varför:** Livsmedelsburna utbrott orsakade av campylobakter, listeria, EHEC/VTEC och matförgiftningar orsakade av bristande kunskap eller hantering i storhushåll leder till att många konsumenter drabbas, och i vissa fall med allvarliga konsekvenser som följd.

OPERATIVA MÅL	
MÅL 4	Senast den 31 december 2018 har offentlig kontroll utförts vid alla fiskanläggningar godkända enligt (EG) nr 853/2004 med produktion av kallrökt och gravad fisk. Detta för att bedöma företagarnas åtgärder för att eliminera eller reducera förekomsten av <i>Listeria monocytogenes</i> så att produkterna uppfyller livsmedelssäkerhetskriterierna i förordning (EG) nr 2073/2005.
MÅL 5	Senast den 31 december 2019 har kontrollmyndigheterna utfört kontroll av att 500 restauranger som serverar rätter av malet/hackat kött (exempelvis hamburgare och råbiff) hanterar faran Ehec så att faran elimineras eller risken att orsaka sjukdom reduceras till en acceptabel nivå. Restauranger som serverar rätterna råa till medium rare ska särskilt beaktas.

Miljöförbundet Blekinge Väst

MÅL 6	Senast den 31 december 2019 har kontrollmyndigheterna utfört kontroll av att 1500 anläggningar, som tillverkar tårter, bakelser, smörgåstårter, smörgåsar och sallader, hanterar faran norovirus så att faran elimineras eller reduceras till en acceptabel nivå. I målet avses norovirus som riskerar att överföras från personal vid hantering av livsmedlen.
--------------	---

Kemiska risker- effektmål och operativa mål

Effektmål: Minska de negativa hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (dioxin och PCB), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan. *Varför:* För att nå målen om säkra livsmedel, friska djur och sunda växter behöver vi höja kompetensen och öka vårt fokus när det gäller de kemiska riskerna och i synnerhet när det gäller kemiska risker i baslivsmedel och för riskgrupper.

OPERATIVA MÅL	
MÅL 7	Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid alla kvarnar (spannmål och ris). Detta för att verifiera att företagarna säkerställer att halterna av kadmium, arsenik (ris) och ochratoxin A i ingående råvaror understiger gällande gränsvärden.
MÅL 8	Senast den 31 december 2018 har offentlig kontroll utförts vid minst 30 anläggningar i tidigare handelsled (huvudkontor, grossister, importörer) från vilka det släpps ut russin och/eller pistaschmandlar på marknaden. Detta för att verifiera att företagarna säkerställer att halterna av aflatoxin samt ochratoxin A (för russin) understiger gällande gränsvärden.
MÅL 9	Senast den 31 december 2018 har offentlig kontroll utförts vid alla anläggningar som producerar/låter legotillverka spannmålsbaserad mat för spädbarn och småbarn (vällingpulver, grötpulver samt färdigberedd välling och gröt). Detta för att verifiera att företagarna säkerställer att halterna av kadmium, arsenik (risbaserade produkter) och mykotoxiner understiger gällande gränsvärden för dessa livsmedel.
MÅL 10	Senast den 31 december 2018 ska offentlig kontroll ha utförts vid alla anläggningar i tidigare led (huvudkontor och importörer) som släpper ut fiskoljebaserade kosttillskott på marknaden. Detta för att verifiera att företagarna säkerställer att halterna av kvicksilver samt dioxin och PCB understiger gällande gränsvärden.
MÅL 11	Senast den 31 december 2019 ska offentlig kontroll med avseende på spårbarhet ha utförts vid anläggningar som är förstahandsmottagare av Östersjö lax. För minst 25 partier ska varornas flöde följas framåt i livsmedelskedjan till detaljhandelsledet.
MÅL 12	Senast den 31 december 2019 ska offentlig kontroll ha utförts vid 250 anläggningar som torkar spannmål för livsmedelsändamål, för att verifiera att företagarna vidtar lämpliga åtgärder för att förhindra eller reducera bildning av ochratoxin A i spannmålen.

Miljöförbundet Blekinge Väst

Säkerställa information i livsmedelskedjan- Effektmål och operativa mål

Effektmål: Information om livsmedel och om livsmedelsproducerande djur och växter kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan. **Varför:** Spårbarhet är en grundbult i lagstiftningen och omfattar hela livsmedelskedjan, från jord till bord, inklusive införsel och import. Att verifiera att information och dokumentation i hela kedjan är korrekt bidrar till säkra livsmedel, friska djur och växter och att ingen blir lurad. För att nå full spårbarhet, för att informationen ska bli rätt och ingen bli lurad behöver vi utveckla vårt samarbete och våra metoder och underlätta för företagen att göra rätt men också samarbeta med branscherna för att upptäcka fusk.

OPERATIVA MÅL	
MÅL 13	Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid minst 2500 detaljhandelsanläggningar (butiker) och 1250 anläggningar i tidigare led (tillverkning och import) som utformar märkning samt märker/förpackar. Detta för att verifiera att de uppgifter som anges i ingrediensförteckningarna stämmer med tillsatta ingredienser.
MÅL 14	Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid minst 200 anläggningar i tidigare led (tillverkare och importörer/mäklare/ huvudkontor) som släpper ut färdigförpackade bageri- och/eller chokladvaror på marknaden och som utformar/översätter märkning samt märker/förpackar. Detta för att verifiera att informationen i märkningen gällande mjölk och hasselnöt som ingrediens är korrekt.
MÅL 15	Senast den 31 december 2018 har offentlig kontroll utförts vid minst 100 detaljhandelsanläggningar (butiker) av livsmedelsinformation med påstående om svenska ägg. Detta för att verifiera äggens ursprung och flöde i livsmedelskedjan.
MÅL 16	Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid minst 300 anläggningar i tidigare handelsled (importörer, grossister, mäklare, styckning) av livsmedelsinformation med påstående om svenskt nötkött-, lamm- eller kycklingkött. Detta för att verifiera köttets ursprung och flöde i livsmedelskedjan.
MÅL 17	Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid minst 50 anläggningar som levererar ekologiska livsmedel (frukt, grönsaker eller kött), som följd av offentlig upphandling. Detta för att verifiera uppgiften om att livsmedlen kommer från ekologisk produktion.

Miljöförbundet Blekinge Västs mål för livsmedelskontrollen

Miljöförbundets mål för kontrollen är:

1. Utföra kontroll som säkerställer att de livsmedel inklusive dricksvatten som saluhålls och serveras är säkra och att konsumenterna inte blir vilseledda av information kring livsmedel.
2. Miljöförbundet ger en god service och bedriver kontroll med hög professionalitet mot företag och andra verksamhetsutövare.

För att uppnå dessa mål beslutar Miljöförbundet att anta 3 delmål:

Delmål 1, Antal kontrollerade anläggningar och antal kontroller

Varje livsmedelsanläggning blir föremål för en eller flera planerade kontroller under treårsperioden. Omfattningen och frekvensen beror på vilken kontrolltid anläggningen tilldelats i riskklassningen. För treårsperioden är målet att kontrollera samtliga 532 aktiva anläggningar som finns i förbundets register idag, minus de anläggningar som kommer att lägga ner innan de fått sin planerade kontroll, plus de nystartade anläggningar som tillkommer varje år.

Delmål 2, Skyndsam handläggning av RASFF, klagomål om misstänkta avvikelser och misstänkta matförgiftningar

När Miljöförbundet får kännedom om RASFF, misstänkta brister i livsmedelshygien eller livsmedelsinformation hos livsmedelsanläggningar i medlemskommunerna, är det viktigt att dessa ärenden handläggs skyndsamt. Klagomål från allmänheten och information om avvikelser från andra myndigheter ska handläggas inom 10 vardagar. Handläggning avseende RASFF, anmälningar om misstänkt matförgiftning eller klagomål av allvarligare art, exempelvis skadedjur, allvarliga hygieniska brister eller odeklarerade allergener, ska påbörjas senast vardagen efter att de inkom.

Miljöförbundet Blekinge Väst

Delmål 3, att enligt nedan tabell uppfylla de operativa målen 2018-2019 som är relevanta för verksamheterna inom Miljöförbundet Blekinge Väst:

OMRÅDE	OPERATIVT MÅL	2018	2019
SÄKERT DRICKSVATTEN	1. Tillräckliga säkerhetsbarriärer	Senast 31 dec 2018 ska 100 % av berörda anläggningar vara kontrollerade.	
	2. Faroanalys kemiska risker		Senast 31 dec 2019 ska minst 100 % av berörda anläggningar vara kontrollerade.
	3. Hygienrutiner vid reparationer	Senast 31 dec 2018 ska 100 % av berörda anläggningar vara kontrollerade.	
MIKROBIOLOGISKA RISKER	5. EHEC i malet kött	Senast 31 dec 2018 ska 100 % av berörda anläggningar vara kontrollerade.	
	6. Norovirus och personalhygien	Senast 31 dec 2018 ska minst 50 % av berörda anläggningar vara kontrollerade.	Senast 31 dec 2019 ska minst 90 % av berörda anläggningar vara kontrollerade.
SÄKERSTÄLLA INFORMATION	13. Uppgifter om ingredienser	Senast 31 dec 2018 ska minst 35 % av detaljhandelsanläggningar samt minst 40 % av anläggningar i tidigare led vara kontrollerade.	Senast 31 dec 2019 ska minst 75 % av detaljhandelsanläggningar samt minst 90 % av anläggningar i tidigare led vara kontrollerade.
	14. Uppgifter om allergener	Senast 31 dec 2018 ska minst 50 % av berörda anläggningar vara kontrollerade.	Senast 31 dec 2019 ska minst 90 % av berörda anläggningar vara kontrollerade.
	15. Uppgifter om ursprung, ägg	Senast 31 dec 2018 ska minst 50 % av berörda anläggningar vara kontrollerade.	

Ansvarsfördelning inom kontrollområdet

Behörig central myndighet

Livsmedelsverket är den centrala behöriga myndigheten för livsmedelskontroll i Sverige, enligt 18 § i livsmedelsförordningen¹. Livsmedelsverkets uppgift är att leda och samordna landets livsmedelskontroll. För att göra kontrollen likvärdig över hela landet granskar Livsmedelsverket² kommunernas livsmedelskontroll. Verket kontrollerar också att länsstyrelsernas kontroll följer lagstiftningen. Livsmedelsverkets ledning och samordning sker på flera olika sätt, bl.a. genom att utarbeta vägledningar, ge råd och stöd samt sprida information via webbplatserna kontrollwiki och Livsteck.net (hemsida för kontrollpersonal) och genom samrådsmöten av olika slag på central, regional och lokal nivå. Utbildningar ingår också i verkets ledning och samordning av kontrollen.

Behörig myndighet för kontrollen

I 11 § livsmedelslagen³ anges att livsmedelskontrollen i Sverige utförs dels av statliga myndigheter såsom Livsmedelsverket samt länsstyrelserna och dels av de lokala kommunala myndigheterna, i enlighet med vad regeringen beslutar.

Kommunernas ansvar för livsmedelskontrollen framgår av 23 och 25 §§ livsmedelsförordningen och denna kontroll ska enligt 11 § 2 st. livsmedelslagen utföras av den nämnd som fullgör kommunens uppgift inom miljö- och hälsoskyddsområdet. I Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommun är detta kontrollansvar delegerat till Miljöförbundet Blekinge Väst.

Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna

Ansvar för den offentliga kontrollen av livsmedelsanläggningar i Sverige fördelas enligt 23 § i livsmedelsförordningen. Organisation av kontrollen, och samarbete mellan de olika myndigheterna finns i Nationell plan för kontrollen i livsmedelskedjan, del 4.

Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten

Förbundsdirektionen fattar beslut om resursfördelning och mål för livsmedelskontrollen. De faktiska kontrollaktiviteterna utförs av personal i hälsoskyddsavdelningen.

På avdelningen arbetar fyra inspektörer med livsmedelskontroll. De olika livsmedelsobjekten är uppdelade mellan inspektörerna liksom arbete med planerad och händelsestyrd tillsyn, såsom klagomål, RASFF och misstänkta matförgiftningar sker. Samtliga inspektörer handlägger anmälningar om nya verksamheter. Livsmedelsinspektörerna ingår informellt i "livsmedelsgruppen" men är ingen egen formell enhet inom myndigheten.

Förbundsdirektionen har delegerat till förbundschefen att fatta beslut inom livsmedelsområdet. Förbundschefen har i sin tur delegerat beslutanderätten till tjänstemännen i "livsmedelsgruppen".

¹ Livsmedelsförordning (2006:813).

² Eller länsstyrelsen genom delegation från Livsmedelsverket.

³ Livsmedelslag (2006:804).

Inspektörerna har delegation att fatta beslut om sanktioner utan vite. Sanktioner förenade med vite upp till vissa belopp fattas av avdelningschef. Inspektörerna har delegation på att fatta beslut om registrering av anläggningar och riskklassning som ligger till grund för årliga beslut om kontrollavgift.

Samordning

Samordning mellan behöriga myndigheter

Förbundet ska genom samverkan med andra myndigheter och organisationer stärka den egna kontrollverksamheten, livsmedelskontrollen i Sverige som helhet och bidra till att likrikta kontrollen i landet. Miljöförbundet är aktivt i miljösamverkan Kronoberg-Blekinge, samt deltar vid livsmedelsträffar anordnade av länsveterinärerna i Blekinge och Kronoberg. Syftet är att öka likheten i bedömningar mellan de olika kommunerna, genomföra gemensamma projekt och att gemensamt få information och vägledning från länsstyrelsen och Livsmedelsverket.

Övrig extern samverkan som förbundet deltar i:

- Deltagande i nationella kontrollprojekt genom Livsmedelsverket
- Deltagande, om tillfälle ges när Livsmedelsverket gör kontroller på anläggningar i Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommun där verket är behörig myndighet.

Samordning inom Miljöförbundet

Inom Miljöförbundet sker samordning inom livsmedelsgruppen genom:

- Livsmedelsmöten en gång i veckan där pågående ärenden kan diskuteras så att samsyn uppnås.
- Utförande av gemensamma kontroller och ibland läsa varandras kontrollrapporter för att säkerställa en likartad kontroll.
- Utarbetande av och att arbeta utifrån gemensamma rutiner.

Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen

Ekologisk produktion och ekologiska livsmedel är de enda kontrollområden där uppgifter i den offentliga kontrollen enligt art. 5 i kontrollförordningen (EG) nr 882/2004⁴ är delegerade till särskilda kontrollorgan. Det är styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) som meddelar EU-kommissionen om godkända kontrollorgan. För närvarande finns sju godkända kontrollorgan som kan kontrollera och certifiera ekologiska produkter i Sverige.

⁴ Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd.

Befogenheter och resurser för kontrollen

Kontrollmyndighetens befogenheter

Miljöförbundets befogenheter inom livsmedelsområdet regleras huvudsakligen i livsmedelslagen och i livsmedelsförordningen, Livsmedelsverkets föreskrifter⁵ samt i relevanta EG-förordningar⁶.

Enligt 20 § i livsmedelslagen har kontrollmyndigheten rätt att få upplysningar, ta del av handlingar samt få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen.

För åtgärder vid bristande efterlevnad, sanktioner, se avsnitt 8.

Kontrollpersonal och utrustning

Behovet av kontrollpersonal utgår från det i behovsutredningen beräknade antalet kontrolltimmar som ska utföras varje år. Miljöförbundet bedömer att det i nuläget inte finns behov av att anställa mer personal för livsmedelskontrollen då behovet motsvarar tillgången på personal.

Miljöförbundet har rutiner för jäv och vi arbetar kontinuerligt med frågan, exempelvis vid arbetsplatsträffar och utbildningar. I samband med introduktion av nyanställd personal ges alltid information om jäv och hur man som enskild inspektör praktiskt ska agera vid en misstänkt jävsituation.

Förbundet har tillräcklig tillgång till den utrustning och till de utrymmen som behövs för kontrollen, i form av arbetskläder, bilar, förvaringsutrymmen för livsmedelsprover, provtagningsutrustning, termometrar och annan mätutrustning.

Finansiering av kontrollen

Livsmedelskontrollen är till stor del avgiftsfinansierad. Årlig kontrollavgift tas ut av alla anläggningar som vid årets början är registrerade, och av verksamheter som tillkommer under året. Dessa avgifter finansierar den planerade, ordinarie, kontrollen samt delar av annan kontroll såsom kontroll av nyregistrerade anläggningar. Kontroller i samband med bristande efterlevnad, till exempel uppföljande kontroller som går utöver den tid som ingår i den årliga kontrollavgiften, finansieras med timavgifter, så kallad extra kontrollavgift.

Kontrollavgiften utgår ifrån det tillsynsbehov som verksamheten bedöms ha. Tillsynsbehovet fastställs genom en riskbedömning.

⁵ Sammanställs i Livsmedelsverkets författningssamling, SLVFS.

⁶ För en komplett sammanställning av gällande nationell och gemensam rätt enligt livsmedels- och foderområdet se SLV:s Webbplats: <https://www.livsmedelsverket.se/sok?categoryid=2>.

Kompetenskrav och utbildning

En individuell kompetensutvecklingsplan för varje inspektör görs i samband med resultat- och utvecklingssamtalet, utifrån föreliggande behov.

Inspektörerna deltar regelbundet på utbildningar inom livsmedelskontrollområdet. Under 2017 deltog inspektörerna i följande kurser:

- Handläggartäff inom miljösamverkan Kronoberg-Blekinge, polis och åklagare informerade om åtalsanmälan och handläggning av livsmedelsbrott
- Inspektionsmetod (SLV)
- Seminarium om EHEC (länsstyrelsen Skåne)
- Näringsdeklaration (SLV)
- RASFF Rapid Alert System for Food and Feed (EU)
- Nationell kontrollkonferens (SLV)
- Offentlighets- och sekretesslagstiftning samt förvaltningsrätt (miljöförbundet)

Organisation och utförande av kontrollen

Registrering och godkännande av kontrollobjekt

Enligt kontrollförordningen finns krav på att kontrollmyndigheten ska upprätthålla aktuella register över anläggningar som är föremål för kontroll. Anläggningar som Miljöförbundet har kontrollansvar för finns registrerade i ärendehanteringssystemet Miljöreda, där exempelvis kontroll- och klagomålsärenden diarieförs.

I registret finns information om respektive anläggning, bland annat livsmedelsföretagarens namn, adress, organisationsnummer/personnummer, plats där verksamheten ska bedrivas, verksamhetens riskklass, årliga kontrolltid och kontaktuppgifter.

Samtliga anläggningar som förbundet har kontrollansvar för kräver endast registrering utan krav på godkännande. Detta innebär att den som avser bedriva livsmedelsverksamhet vid en anläggning anmäler livsmedelsverksamheten för registrering. När anmälan kommit in gör förbundet en bedömning av om verksamheten omfattas av krav på registrering, att anmälan gjorts till rätt kontrollmyndighet och att godkännande inte krävs innan verksamheten påbörjas. Vid en sådan bedömning tillämpar förbundet Livsmedelsverkets vägledning om godkännande och registrering⁷. Därefter förs anläggningen in i registret och livsmedelsföretagaren debiteras en registreringsavgift. Riskklassning och beslut om årlig avgift sker i allmänhet efter att underlag för riskklassning lämnats in, eller efter första kontrollbesöket. Anmälan om registrering av livsmedelsanläggning behandlas inom 10 vardagar efter att anmälan är komplett.

Registret uppdateras och aktualiseras löpande efter varje kontrollbesök där en genomgång görs av de registrerade uppgifterna kring det kontrollerade objektet. I samband med årsdebiteringen uppdagas normalt vilka verksamheter som upphört under året utan det kommit till förbundets kännedom.

⁷ <https://kontrollwiki.livsmedelsverket.se/artikel/106/registrering-och-godkannande>

Under 2017 har 78 anläggningar om- eller nyregistrerats. 79 anläggningar har upphört och avregistrerats under samma period.

I förbundets register finns det i slutet av år 2017, 532 anläggningar registrerade.

Prioritering inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll

Samtliga registrerade anläggningar är indelade i olika riskklasser. Miljöförbundet tillämpar Livsmedelsverkets riskklassningsmodell beskriven i vägledningen "Riskklassning av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter, version 2007-11-27".

Riskklassningsmodellen består av två delar, en riskmodul och en erfarenhetsmodul.

Riskmodulen ligger till grund för placering i riskklass och erfarenhetsmodulen placerar en anläggning i erfarenhetsklass. De två olika modulerna genererar information som används vid beräkning av kontrolltid.

I riskmodulen värderas olika riskfaktorer som är kopplade till verksamheten i anläggningen, produktionens storlek, känslighet hos konsumentgrupp. Modulen ger en initial kontrolltid som ökar i proportion till risk.

Riskklassningen kompletteras därefter med erfarenheter från den offentliga kontrollen av anläggningen, dvs. kontrollhistorik, enligt Livsmedelsverkets erfarenhetsmodul. I denna erfarenhetsmodul bedöms hur väl livsmedelsföretagaren uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen och vilken erfarenhetsklass anläggningen ska placeras i.

Anläggningarna placeras i en av de tre erfarenhetsklasserna, A, B och C som direkt ska spegla kontrollbehovet vid en anläggning: "A" – minskad kontroll och 75 % årsavgift i förhållande till normalläget, "B" – normalläget – årsavgiften baseras på den kontrolltid som räknats fram utifrån riskfaktorer, och "C" – förstärkt kontroll med ett påslag om 50 % på årsavgiften i förhållande till normalläget. Nystartade anläggningar placeras initialt i erfarenhetsklass B.

Omprovning av anläggningarnas erfarenhetsklass sker årligen i samband med den årliga kontrollplaneringen. Omplacering av anläggningarnas riskklass kan ske om det vid en kontroll upptäckts att de uppgifter som ligger till grund för riskklassning av en anläggning inte längre stämmer, t.ex. vid betydande ändring i verksamheten.

Den sammantagna riskklassningen resulterar i att kontrolltiden fastställs. Kontrolltiden motsvarar därefter en årlig avgift.

Inför varje kalenderår arbetas fram en detaljerad kontrollplanering i en Excel-fil för de planerade kontrollerna som ska utföras under året. Excel-filen uppdateras löpande i det dagliga arbetet. Kontrollplaneringen omfattar samtliga anläggningar. Av denna planering framgår bland annat: vilka anläggningar som ska kontrolleras och antalet kontrolltimmar och kontrollbesök som planeras ske på respektive anläggning under året. Kontrollplaneringen säkerställer att samtliga anläggningar blir kontrollerade i enlighet med sin fastställda riskklass.

Kontrollfrekvensen hos anläggningarna varierar beroende på livsmedelsanläggningarnas tilldelade kontrolltid. Anläggningar med 6 eller fler tilldelade kontrolltimmar får tillsyn minst en gång per år. Anläggningar med 4-5 tilldelade kontrolltimmar får tillsyn vartannat år. Anläggningar med en tilldelad kontrolltid mindre än 4 timmar får tillsyn vart tredje år.

Den kontrollmetod som används på varje enskild anläggning väljs utifrån anläggningens fastställda kontrolltid och verksamhetens art.

Enligt Livsmedelsverkets vägledning för offentlig kontroll av livsmedelsanläggningar ska alla relevanta krav kontrolleras inom en femårsperiod. Samtliga relevanta krav kontrolleras inte alltid varje år utan prioriteras efter följande:

Miljöförbundet Blekinge Väst

- Prioriterade områden/krav kontrolleras årligen eller vid varje kontrolltillfälle, t.ex. livsmedelshygien och livsmedelsinformation.
- Kontrollområden/krav där det varit avvikelser vid tidigare kontroller.
- Övriga relevanta krav kontrolleras enligt en treårig översiktlig planering som sker per anläggningstyp.

Planering indelad i anläggningstyp

Nedan redovisas *den treåriga översiktliga planeringen indelad i anläggningstyp*. Planeringen säkerställer att relevanta krav i enlighet med nationella kontrollplanen och lagstiftningen i övrigt kontrolleras inom treårsperioden 2018-2020.

Vissa krav som inte finns med i den översiktliga planeringen nedan kan komma att kontrolleras ändå. Brister i krav som gäller utbildning kommer att kontrolleras indirekt i samband med kontroll av övriga krav.

Nedanstående redovisning är en schematisk bild av förbundet bedömda fokusområden för de olika verksamheterna. Detta innebär inte att kontrollen begränsas till detta, utan inspektören gör alltid en individuell bedömning av verksamhetens kontrollbehov.

TILLVERKNINGSANLÄGGNING	
ÅRLIGEN, ELLER VID VARJE KONTROLLTILLFÄLLE	<ul style="list-style-type: none"> • administrativa krav – registrering av anläggningar • livsmedelsinformation och redlighet • grundförutsättningar – utformning och underhåll av lokaler och utrustning, personlig hygien inklusive rutin för personal med sjukdom/sår, rengöring, skadedjur, upprätthållande av kylkedjan och uppfyllande av temperaturkriterier
2018	<ul style="list-style-type: none"> • avfallshantering • allmän livsmedelsinformation – hållbarhetsmärkning, näringsdeklaration, uppgifter om ingredienser och allergener • ekologisk produktion- ansluten till kontrollorgan
2019	<ul style="list-style-type: none"> • uppgifter om ingredienser och allergener • särskild märkning och information – säljande påståenden, närings- och hälsopåståenden • särskilda ingredienser och processhjälpmedel – livsmedelstillsatser • mikrobiologiska kriterier
2020	<ul style="list-style-type: none"> • grundförutsättningar – material i kontakt med livsmedel, • HACCP-baserade förfaranden⁸ • spårbarhet

⁸ HACCP är en förkortning för "Hazard Analysis Critical Control Points" och är ett system som innebär att farorna i verksamheten identifieras och så att de kan kontrolleras.

Miljöförbundet Blekinge Väst

GROSSIST, IMPORTÖR OCH MATMÄKLARE	
ÅRLIGEN, ELLER VID VARJE KONTROLLTILLFÄLLE	<ul style="list-style-type: none"> • grundförutsättningar, hygien, upprätthållande av kylkedjan och uppfyllande av temperaturkriterier, osv • handel inom EU, import och export • spårbarhet • livsmedelsinformation, näringsdeklaration, allergimärkning och redlighet (skyddade beteckningar)
2018	<ul style="list-style-type: none"> • avfallshantering • särskilda ingredienser och livsmedelstillsatser • ekologisk produktion- ansluten till kontrollorgan
2019	<ul style="list-style-type: none"> • mikrobiologiska kriterier och analyscertifikat
2020	<ul style="list-style-type: none"> • särskild märkning och information – närings- och hälsopåståenden, när det är aktuellt

STORHUSHÅLL	
ÅRLIGEN, ELLER VID VARJE KONTROLLTILLFÄLLE	<ul style="list-style-type: none"> • administrativa krav – registrering av anläggningar • grundförutsättningar – utformning och underhåll av lokaler och utrustning, personlig hygien inklusive rutin för personal med sjukdom/sår, rengöring, skadedjur, upprätthållande av kylkedjan och uppfyllande av temperaturkriterier • livsmedelsinformation och redlighet
2018	<ul style="list-style-type: none"> • EHEC i malet kött • Norovirus och personalhygien • avfallshantering • kontroll av härskning av fritureolja • rengöringskontroll med ATP-mätare
2019	<ul style="list-style-type: none"> • EHEC i malet kött • Norovirus och personalhygien • grundförutsättningar – material i kontakt med livsmedel, plasthandskar anpassade för aktuell livsmedelshantering
2020	<ul style="list-style-type: none"> • HACCP-baserade förfaranden, korrigerande åtgärder inklusive rutiner vid misstänkta matförgiftningar, kontrollmätning av termometrar. • kontroll av specialkost. • kontroll av ekologiska ingredienser

BUTIK OCH DETALJHANDEL	
ÅRLIGEN, ELLER VID VARJE KONTROLLTILLFÄLLE	<ul style="list-style-type: none"> • administrativa krav – registrering av anläggningar • grundförutsättningar – utformning och underhåll av lokaler och utrustning, personlig hygien inklusive rutin för personal med sjukdom/sår, rengöring, skadedjur, upprätthållande av kylkedjan och uppfyllande av temperaturkriterier

	<p><i>För butiker utan beredning av livsmedel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • livsmedel som säljs färdigförpackade är märkta med obligatoriska uppgifter <p><i>För butiker med egen beredning av livsmedel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ingredienser stämmer med receptur, särskilt fokus på allergener • framhävande av allergener i ingrediensförteckning • rutiner för kritiska stympunkter, såsom tillagning och nedkylning <p><i>För butiker med beredning av kött:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • system för spårbarhet och ursprungsmärkning för nötkött • ursprungsmärkning av får, get, svin och fjäderfä. • märkning av fetthalt och förhållandet mellan kollagen och köttprotein på malet kött • mikrobiologisk provtagning på malet kött i enlighet med mikrobiologiska kriterierna
2018	<ul style="list-style-type: none"> • märkning på delad frukt, grönsaker och rotfrukter • rengöringskontroll med ATP-mätare • uppgifter om ursprung på ägg • Norovirus och personalhygien
2019	<ul style="list-style-type: none"> • särskild märkning och information – fri-från-märkning, närings- och hälsopåståenden • skyddande beteckningar • Norovirus och personalhygien • mikrobiologisk provtagning av salladsbarer
2020	<ul style="list-style-type: none"> • grundförutsättningar – material i kontakt med livsmedel, plasthandskar anpassade för aktuell livsmedelshantering • HACCP-baserade förfaranden, korrigerande åtgärder inklusive rutiner vid misstänkta matförgiftningar, kontrollmätning av termometrar • ekologisk produktion- ansluten till kontrollorgan och övrig kontroll

SKOLA OCH OMSORG	
ÅRLIGEN, ELLER VID VARJE KONTROLLTILLFÄLLE	<ul style="list-style-type: none"> • administrativa krav – registrering av anläggningar • grundförutsättningar – utformning och underhåll av lokaler och utrustning, personlig hygien inklusive rutin för personal med sjukdom/sår, rengöring, skadedjur, upprätthållande av kylkedjan och uppfyllande av temperaturkriterier • kontroll av specialkost, inklusive uppmärkning av kantiner • temperaturkontroll vid distribution
2018	<ul style="list-style-type: none"> • Norovirus och personalhygien • avfallshantering • rengöringskontroll med ATP-mätare
2019	<ul style="list-style-type: none"> • HACCP-baserade förfaranden, korrigerande åtgärder inklusive rutiner vid misstänkta matförgiftningar, kontrollmätning av termometrar

	<ul style="list-style-type: none"> • Provtagning allergener i specialkost
2020	<ul style="list-style-type: none"> • grundförutsättningar – material i kontakt med livsmedel, plasthandskar anpassade för aktuell livsmedelshantering • spårbarhet • kontroll av ekologiska ingredienser

KOSTTILLSKOTT OCH HÄLSOKOST	
ÅRLIGEN, ELLER VID VARJE KONTROLLTILLFÄLLE	<ul style="list-style-type: none"> • administrativa krav – registrering av anläggningar • livsmedelsinformation, redlighet, närings- och hälsopåståenden samt märkning av kosttillskott • spårbarhet • grundförutsättningar – upprätthållande av kylkedjan
2018-2020	<ul style="list-style-type: none"> • analysera ingående ingredienser, näringsvärde, tillsatser eller annan parameter där livsmedelsfusk kan förekomma • kontroll av ekologiska ingredienser

DRICKSVATTENANLÄGGNING	
ÅRLIGEN, ELLER VID VARJE KONTROLLTILLFÄLLE	<ul style="list-style-type: none"> • administrativa krav – registrering av dricksvattenanläggningar • fastställande av undersökningsprogram • rutiner för regelbundna undersökningar/provtagning, kvalitetskrav och allmänna hygienregler • HACCP-baserade förfaranden. • avstämning mot reglerna i Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) om dricksvatten samt Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2008:13) om åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvattenanläggningar.
2018	<ul style="list-style-type: none"> • ändamålsenliga rutiner för läcklagning och annat reparationsarbete för att minimera risken för att mikrobiologiskt förorenat vatten når konsumenten • bedömning av om säkerhetsbarriärerna vid anläggningarna är anpassade till mikrobiologiska faror i råvattnet
2019	<ul style="list-style-type: none"> • bedömning av om kemiska faror i råvattnet har beaktats i faroanalysen (HACCP)
2020	<ul style="list-style-type: none"> • bedömning av processkemikalier

Rutiner för utförande av kontroll

Miljöförbundets rutiner för utförande av livsmedelskontroll bygger på vägledningar och kontrollhandböcker utarbetade av Livsmedelsverket samt branschriktlinjer utarbetade av respektive bransch.

De kontrollmetoder som används är:

- **Revision:** syftet med revision är att utvärdera företagarens planerade åtgärder. En revision visar om företagets planerade åtgärder (metoder och rutiner) och det praktiska genomförandet av dessa åtgärder resulterar i faktiska förhållanden som överensstämmer med kraven i livsmedelslagstiftningen. En revision sker normalt föranmält.
- **Inspektion:** syftet med inspektion är att söka bekräftelse på att kraven i livsmedelslagstiftningen är uppfyllda. Inspektion kan även användas för att bidra med sakligt underlag för att bedöma ändamålsenlighet vid revision. Vid inspektionen kontrolleras de faktiska förhållandena på plats. En inspektion sker normalt oanmält.
- **Provtagning och analys:** provtagning och analys används i flera syften, exempelvis för att verifiera att de gränsvärden som finns i lagstiftningen efterlevs eller för att påvisa brister i livsmedelshandlingen. Provtagning och analys används för kontroll av ett särskilt objekt eller i form av projekt. Provtagning kan också användas vid utredning av misstänkta matförgiftningar och andra klagomål.

Provtagning och analys

Miljöförbundet Blekinge Väst har avtal med det ackrediterade laboratoriet Eurofins Enviroment Testing Sweden AB. Planerad provtagning sker i projektform. Provtagning genomförs annars endast vid behov, t ex vid verifiering av verksamhetens egenkontrollprogram eller vid misstänkt matförgiftning. Då provtagning bedöms nödvändigt kontaktas Eurofins Enviroment Testing Sweden AB för råd om hur denna ska utföras, vilka analyser som är lämpliga för respektive prov samt för kontroll om de är ackrediterade för just den analysen som vi beställer.

Rapportering av kontrollresultat

I samband med kontrollbesöket har förbundet som rutin att muntligen sammanfatta kontrollresultatet och diskutera eventuella avvikelser med verksamheten. Efter utförd kontroll kommuniceras kontrollresultatet till verksamhetsutövaren i form av en kontrollrapport. Kontrollrapporten utformas utifrån en mall som är kopplad till ärendehanteringssystemet Miljöreda och innehåller en beskrivning av syftet med den offentliga kontrollen, den kontrollmetod som tillämpats och resultaten av den offentliga kontrollen. Kontrollrapport skickas digitalt eller i pappersformat till verksamhetsutövaren.

Förbundet rapporterar årligen, senast den 31 januari, till Livsmedelsverket resultatet från den offentliga kontrollen föregående år enligt de krav som ställs i LIVSFS 2009:13 och EG-förordning 882/2004 om offentlig kontroll av livsmedel. Livsmedelsverket vidare rapporterar resultatet till kommissionen. Resultaten sammanställs i ärendehanteringssystemet Miljöreda.

Inrapporteringen av uppfyllelse av operativa målen sker via ordinarie myndighetsrapportering.

Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen. I korthet innebär detta att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som förvaras hos myndigheten. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som förvaras hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda. En begäran om utlämnande av allmän handling prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning.

Sanktioner – åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen

Miljöförbundet har enligt 22 § livsmedelslagen och art. 54 i kontrollförordningen möjlighet att meddela förelägganden och förbud för att livsmedelslagstiftningen ska följas. Vidare ger livsmedelslagstiftningen kontrollmyndigheten befogenhet att exempelvis omhänderta varor, utföra åtgärder på verksamhetsutövarens bekostnad, destruera varor, tillfälligt bryta driften eller andra åtgärder som kontrollmyndigheten anser vara motiverade.

Enligt 23 § livsmedelslagen får förelägganden och förbud förenas med vite. Enligt art. 55 i kontrollförordningen ska de sanktioner som i nationell lagstiftning föreskrivs vara effektiva, proportionerliga och avskräckande. Detta innebär att förbundet i varje enskilt fall tar ställning till överträdelsens art och behovet av effektivt ingripande.

I den mån en viss överträdelse är straffbar enligt 29 § livsmedelslagen ska kontrollmyndigheten verka för att överträdelsen beivras enligt 13 § livsmedelslagen.

Efter kontrollbesöket upprättas en kontrollrapport som skickas ut till verksamhetsutövaren. I kontrollrapporten framgår vad som kontrollerades och vilka avvikelser som kunde konstateras vid livsmedelskontrollen. I kontrollrapporten anges var i livsmedelslagstiftningen det aktuella kravet kan återfinnas.

Förbundets rutin är att i första hand arbeta långsiktigt tillsammans med verksamhetsutövarna för att öka kunskapen och löpande förbättra processer och tillvägagångssätt i verksamheten. Denna skyldighet följer av 12 § livsmedelslagen. Avvikelser som konstateras i den löpande kontrollen följs alltid upp, men endast om det av något särskilt skäl konstateras att det rör sig om allvarigare avvikelser fattas beslut om föreläggande eller förbud mot en viss verksamhet. Befogenheten att exempelvis omhänderta eller destruera livsmedel används mycket sällan.

Vid mindre allvarliga avvikelser, följs avvikelserna upp vid nästa ordinarie kontroll. Om avvikelserna är mer omfattande utförs en extra offentlig kontroll för vilken avgift utöver den årliga kontrollavgiften tas ut när den årliga kontrolltiden förbrukats, med stöd av art. 28 i kontrollförordningen.

Uppföljning och utvärdering av kontrollen

Uppföljning

Vid förbundets delårs- och helårsrapporteringar görs en utvärdering om kontrollen har följt den årliga kontroll- och verksamhetsplanen.

Revisioner

Externa revisioner av miljöförbundets livsmedelskontroll genomförs av Livsmedelsverket och länsstyrelsen i Blekinge län, enligt artikel 4.6 i kontrollförordningen (EG) nr 882/2004.

Miljöförbundet ska med beaktande av resultaten vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att förbundet uppfyller målen i kontrollförordningen. Livsmedelsverket har till länsstyrelsen delegerat uppgiften att revidera kommunernas livsmedelskontroll. Dessa revisioner utförs normalt med en tidsintervall på mellan 3-5 år. År 2017 gjorde länsstyrelsen senaste revisionen av förbundet.

Utvärdering

Enligt artikel 8.3 i EG-förordning 882/2004 ska en kontrollmyndighet som utför livsmedelskontroll kunna verifiera att den offentliga kontrollen som utförs är effektiv.

Den effekt som livsmedelskontrollen ska sträva efter är bland annat att upptäcka förekommande avvikelser som kan orsaka hälsofara eller bristande redlighet, och förmå företagen åtgärda sina brister inom rimlig tid.

Beredskap

Miljöförbundet har en plan för att operativt hantera allvarliga händelser.

Utbrott av livsmedels- eller dricksvattenburen smitta utreds i samråd med Smittskyddsenheten på Landstinget Blekinge. Miljöförbundet har en rutin som används vid utredningar av livsmedels- och dricksvattenutbrott.

Rapportering sker sedan direkt i SLV:s webbaserade rapportsystem på livsteck.net.

§ 6 Föreläggande att täthetsprova urinbrunn, dnr 2016/3702

Beslut

Förbundsdirektionen ger förvaltningen i uppdrag att skriva fram ett förslag till beslut med anledning av inkommen rapport gällande kontrollmätning daterad 171212.

Vidare överläter förbundsdirektionen åt arbetsutskottet att besluta i ärendet på förbundsdirektionens vägnar.

Beslutet skickas till:

Miljöförbundet

Akten

Exp-180216SP
239

§ 7 **Förbud att släppa ut avloppsvatten** [REDACTED] **dnr. 2013/3134**

Förbundschef Johanna Randsalu informerar om dom från Mark- och miljödomstolen gällande förbud att släppa ut avloppsvatten.

§ 8 **Fastställande av arkivmyndighet och arkivreglemente,**
dnr. 2017/1115

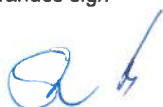
Miljöförbundet har nu fått beslut från samtliga medlemskommuner att Förbundsdirectionen för Miljöförbundet Blekinge Väst utses att vara arkivmyndighet för Miljöförbundets verksamhetsområde och Sydarkivera är arkivmyndighet för de handlingar som Miljöförbundet överlämnar till Sydarkivera. Förslaget till arkivreglemente för Miljöförbundet och Sydarkivera är också fastställt.

§ 9 **Resultat av tillsyn över rökförbudet på skolgårdar i
medlemskommunerna, dnr. 2017/3496**

Avdelningschef Per-Ola Persson går igenom resultatet av rubricerad tillsyn.

Bilaga:

Resultat av tillsyn över rökförbudet på skolgårdar
i medlemskommunerna

Projekt: Resultat av tillsyn över rökförbudet på skolgårdar i Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommun	Status: Slutversion		
Utfärdat av: Matilda Öhgren	Utfärdat datum: 2018-02-05	Dokument nr: 2017-3496	Utgåva: 001

RESULTAT AV TILLSYN ÖVER RÖKFÖRBUDET PÅ SKOLGÅRDAR I KARLSHAMNS, OLOFSTRÖMS OCH SÖLVESBORGS KOMMUN

Titel: Resultat av tillsyn över rökförbudet på
skolgårdar i Karlshamns, Olofströms och
Sölvesborgs kommun
Upprättad av: Miljöförbundet Blekinge Väst
Diarienummer: 2017-3496
Kontaktpersoner: Matilda Öhgren,
matilda.ohgren@miljovast.se & Per-Ola
Persson, per-ola.persson@miljovast.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	PROJEKTETS GENOMFÖRANDE	1
2	RESULTAT AV INSPEKTIONER	2
2.1	FÖREKOMST AV RÖKNING	2
2.1.1	<i>Rökning på skolgårdar fördelat per kommun</i>	3
2.1.2	<i>Antal rökare</i>	4
2.1.3	<i>Rökning i anslutning till skolgårdar</i>	4
2.2	FÖREKOMST AV FIMPAR OCH ANNAT TOBAKSSKRÄP	5
2.3	FÖREKOMST AV ASKKOPPAR	5
2.4	FÖREKOMST AV VÄDERSKYDD OCH RÖKRUTOR.....	6
2.5	FÖREKOMST AV SKYLTA/DEKALER SOM UPPLYSER OM GÄLLANDE RÖKFÖRBUD.....	6
2.6	TYDLIGT AVGRÄNSAD SKOLGÅRD	7
2.7	TILLSÄGELSE VID RÖKNING PÅ SKOLGÅRDARNA	8
3	DISKUSSION	8
	BILAGOR	

1 Projektets genomförande

Under november och december 2017 har tillsyn för att kartlägga förekomsten av rökning på skolgårdar utförts. Samtliga högstadieskolor och gymnasieskolor samt fritidsgårdar för ungdomar äldre än 13 år och som ligger utanför skolans områden har besökts, inom Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommun (*bilaga I*). Inspektionerna på skolgårdarna skedde oanmält mellan klockan 11.00–13.00 och fritidsgårdarna besöktes under kvällstid.

Vid inspektionerna observerades följande punkter:

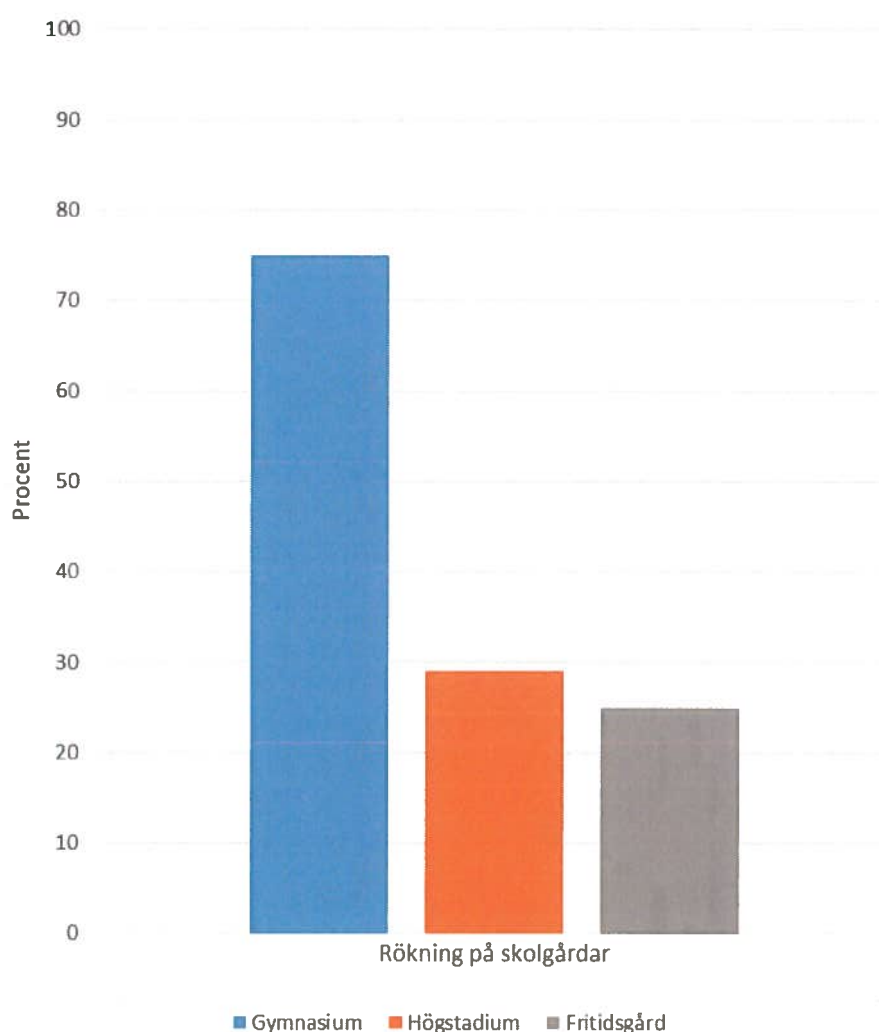
- Fanns det en tydligt avgränsad skolgård, där elever, personal och besökare lätt kunde veta var rökförbudet gäller?
- Förekom det att elever eller personal rökte på skolgården under inspektionen?
- Förekom det att elever eller personal rökte i direkt anslutning till skolgården?
- Förekom rökrutor?
- Fanns det askkoppar uppsatta?
- Fanns det rökförbudskyltar uppsatta?
- Fanns det fimpar på marken eller i soptunnor, som kunde tyda på att rökning förekommer?
- Elever eller andra besökare som rökte tillfrågades om de brukar få tillsägelse vid rökning på skolgården.

Resultatet av inspektionerna återrapporterades därefter till varje skola i en inspektionsrapport (*bilaga II*). Varje verksamhet erbjöds ett personligt möte för att tillsammans gå igenom inspektionsresultatet. Verksamheterna ombads även återkomma med ett yttrande innehållande rutiner för hur en rökfri skolgård upprätthålls samt en åtgärdsplan vid eventuella brister.

2 Resultat av inspektioner

2.1 Förekomst av rökning

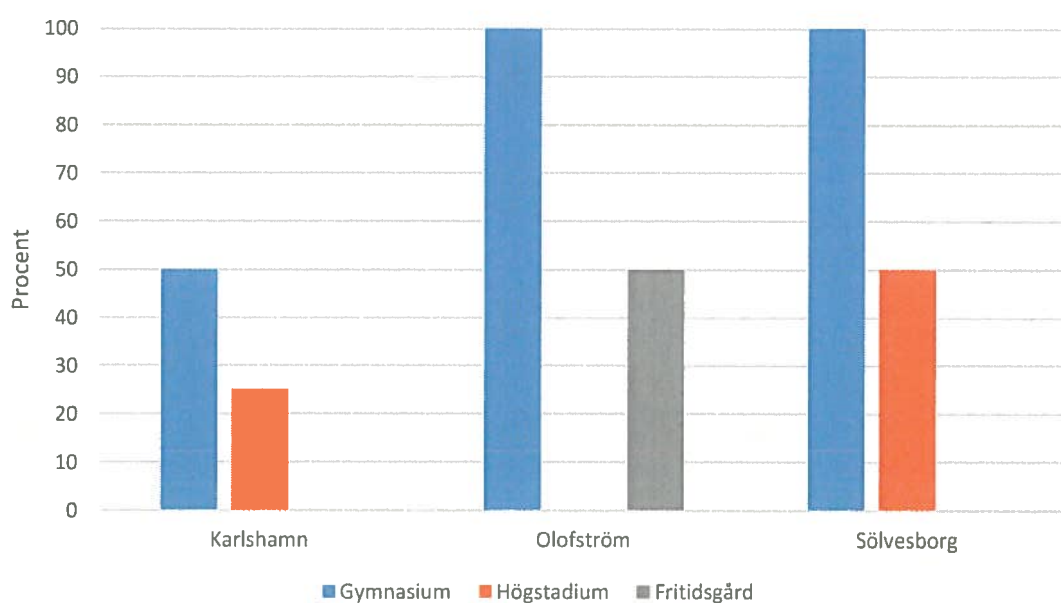
Under inspektionerna observerades förekomsten av rökning på eller i anslutning till skolgårdarna. Generellt sett visar resultatet att rökning förekommer i större grad på gymnasiet jämfört med högstadiet. Vid inspektionstillfällena förekom rökning på skolans område på 75 procent (3 av 4) av gymnasieskolorna, 29 procent (2 av 7) av högstadieskolorna och 25 procent (1 av 4) av fritidsgårdarna (*figur 1*).

Figur 1. Förekomst av rökning på skolgårdarna.

2.1.1 Rökning på skolgårdar fördelat per kommun

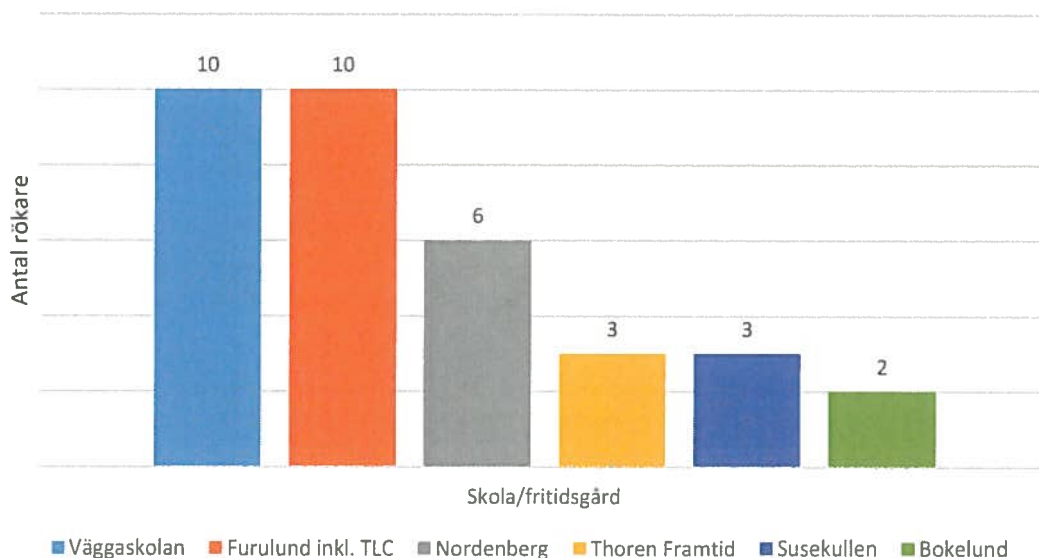
Ur figur 2 framgår förekomsten av rökning på skolgårdarna fördelat per kommun. I Karlshamns kommun förekom rökning på skolans område på 50 procent (1 av 2) av gymnasieskolorna, 25 procent (1 av 4) av högstadieskolorna och 0 procent (0 av 1) av fritidsgårdarna. I Olofströms kommun förekom rökning på skolans område på 100 procent (1 av 1) av gymnasieskolorna, 0 procent (0 av 1) av högstadieskolorna och 50 procent (1 av 2) av fritidsgårdarna. I Sölvesborgs kommun förekom rökning på skolans område på 100 procent (1 av 1) av gymnasieskolorna, 50 procent (1 av 2) av högstadieskolorna och 0 procent (0 av 1) av fritidsgårdarna.

Figur 2. Förekomst av rökning på skolgårdarna fördelat per kommun.

2.1.2 Antal rökare

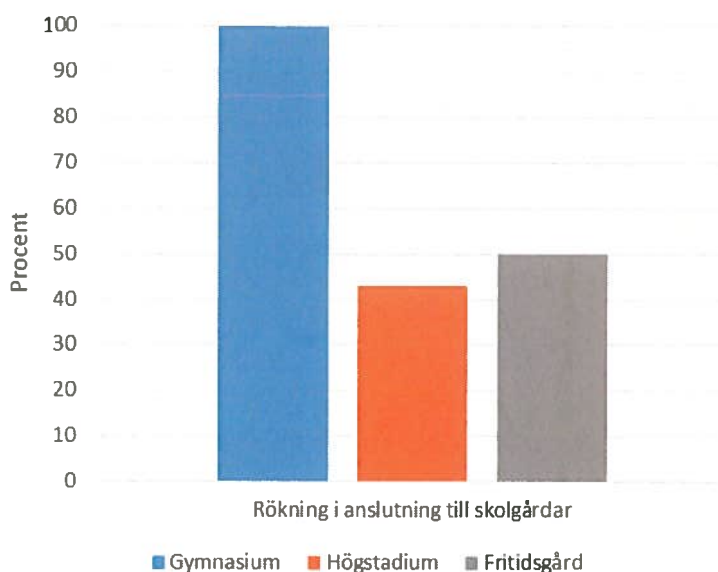
Totalt röktes det på 40 procent (6 av 15) av skolorna och fritidsgårdarna som besöktes. I figur 3 framgår antalet rökare på varje skola/fritidsgård under inspektionstillfällena.

Figur 3. Antal rökare på respektive skola där rökning förekom.

2.1.3 Rökning i anslutning till skolgårdar

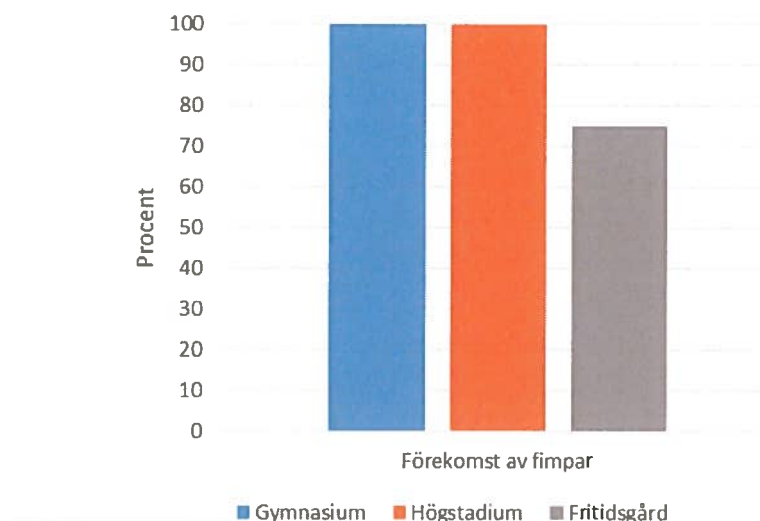
Rökning i anslutning till skolans område förekom på 100 procent (4 av 4) av gymnasieskolorna, 43 procent (3 av 7) av högstadieskolorna och 50 procent (2 av 4) av fritidsgårdarna (figur 4).

Figur 4. Rökning i anslutning till skolgårdar.

2.2 Förekomst av fimpar och annat tobaksskräp

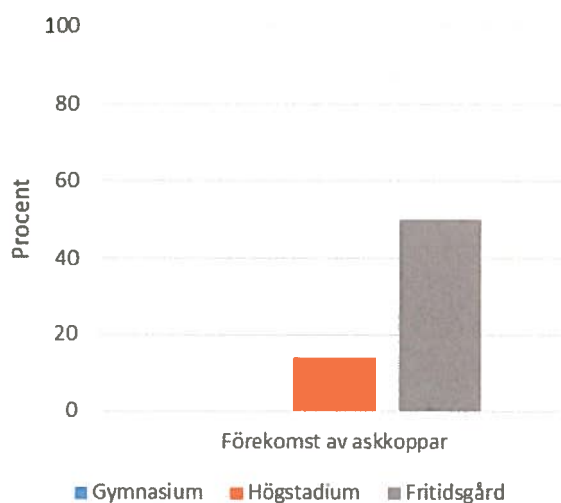
Under inspektionerna observerades förekomsten av fimpar och annat tobaksskräp på marken och i soptunnor på skolgårdarna. Fimpar och annat tobaksskräp förekom på 100 procent (11 av 11) av skolorna och 75 procent (3 av 4) av fritidsgårdarna (*figur 5*).

Figur 5. Förekomst av fimpar och annat tobaksskräp.

2.3 Förekomst av askkoppar

Under inspektionerna observerades förekomsten av askkoppar på skolgårdarna. Askkoppar observerades vid 0 procent (0 av 4) av gymnasieskolorna, 14 procent (1 av 7) av högstadieskolorna och 50 procent (2 av 4) av fritidsgårdarna (*figur 6*).

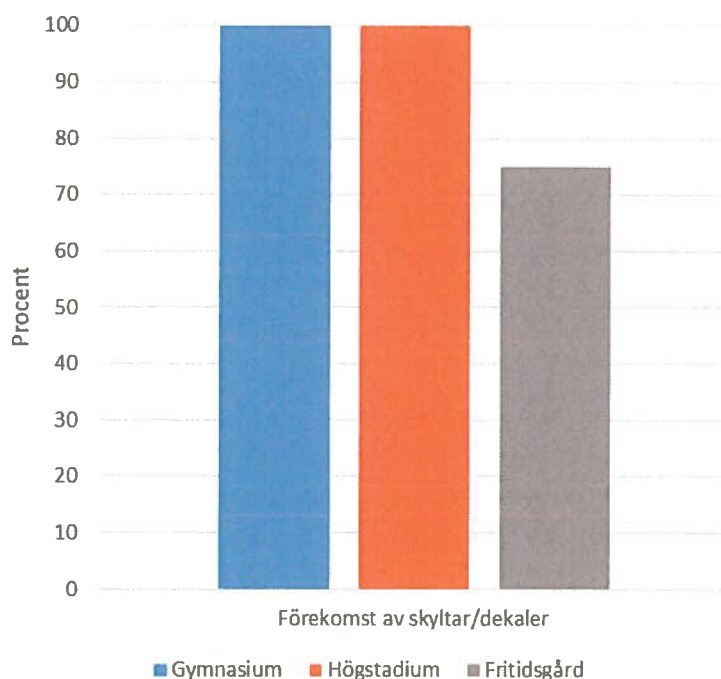
Figur 6. Förekomst av askkoppar på skol- och fritidsgårdarna.

2.4 Förekomst av väderskydd och rökrutor

Under inspektionerna observerades förekomsten av väderskydd och rökrutor på skolgårdarna. Inga väderskydd observerades, rökning förekom däremot på en veranda på en av fritidsgårdarna. En del fimpar noterades även i anslutning till cykelskjul på skolorna. Rökrutor förekom inte heller, det fanns dock tydliga samlingsplatser för rökning på en del av skolgårdarna eller i direkt anslutning till skolgårdarna samt på en av fritidsgårdarna.

2.5 Förekomst av skyltar/dekaler som uppger om gällande rökförbud

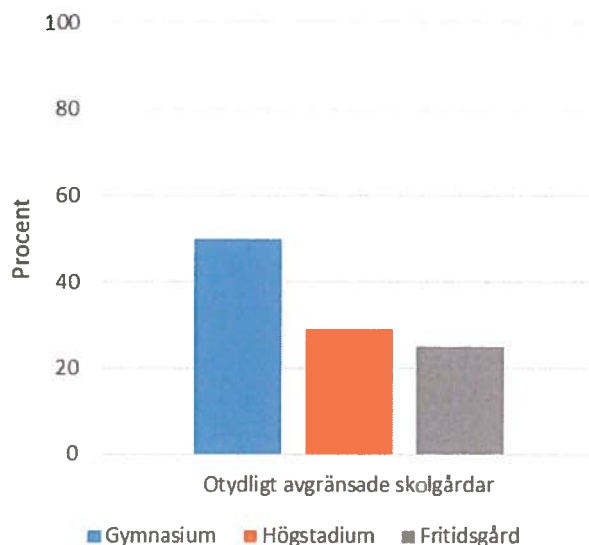
Under inspektionerna observerades förekomsten av skyltar och dekaler som uppger om gällande rökförbud på skolgårdarna. Samtliga skolor informerade om rökförbudet med hjälp av skyltar eller andra markeringar. Omfattningen av skyltningen skiljde sig däremot ganska stort skolorna emellan. Vissa skolor hade skyltar vid alla ingångar medan en del skolor bara hade en skylt för hela området. På en av fritidsgårdarna saknades skyltning helt (figur 7).

Figur 7. Förekomst av skyltar och dekaler på skolgårdarna.

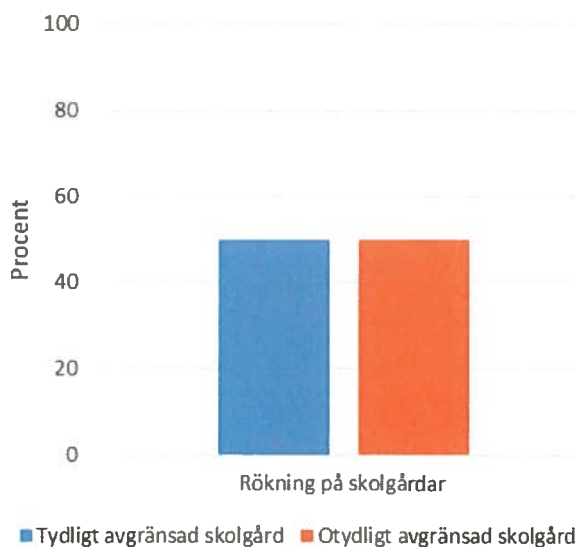
2.6 Tydligt avgränsad skolgård

Under inspektionerna observerades huruvida skolgårdarna var tydligt avgränsade. Generellt sett hade skolgårdarna en tydlig avgränsning. Dock saknade 50 procent (2 av 4) av gymnasieskolorna, 29 procent (2 av 7) av högstadieskolorna och 25 procent (1 av 4) av fritidsgårdarna en tydligt avgränsad skolgård (figur 8).

Figur 8. Andel skolor med otydligt avgränsade skolgårdar.

I de fall då rökning förekom på skolgårdarna (6 av 15 skolor och fritidsgårdar) anträffades 50 procent (3 av 6) av rökningen på skolgårdar som var tydligt avgränsade respektive 50 procent på skolgårdar med otydlig avgränsning (figur 9).

Figur 9. Fördelning av rökning på skolgårdar med tydlig respektive otydlig avgränsning.

2.7 Tillsägelse vid rökning på skolgårdarna

I de fall då rökning på skolområdena observerades tillfrågades eleverna eller personerna i fråga om de brukar få tillsägelse. På samtliga skolor där rökning förekom uppgav eleverna att de ibland får tillsägelse av skolpersonal att förflytta sig utanför skolans område. En elev uppgav däremot att de inte brukar få tillsägelse då "skolan inte vet om att det röks". En annan elev hävdade även att skolpersonalen tröttnat på att säga till upprepade gånger.

3 Diskussion

Sammanställningen av inspektionerna visar på ett bra resultat vad gäller de flesta högstadieskolorna och fritidsgårdarna. Inspektionerna av gymnasieskolorna visar däremot ett mindre bra resultat och insatser för att förbättra situationen är därför nödvändiga.

På de flesta skolor bedrivs andra aktiviteter under kvällstid. Det kan därmed vara av stor vikt att skolorna informerar tydligare om att rökförbudet gäller även då, förslagsvis med hjälp av skyltar. Detta då det förekom stora mängder tobaksskräp på skolgårdarna som delvis kan bero på rökning under kvällstid. Med tanke på allt tobaksskräp som observerades på marken runt om på skolgårdarna skulle information angående förbud mot nedskräpning även kunna vara aktuellt.

Resultatet visar att högstadieskolor och fritidsgårdar generellt sett har ett tydligare avgränsat område jämfört med gymnasieskolor. Då rökning förekom i lägre grad på högstadieskolorna och fritidsgårdarna kan det tänkas att en tydlig avgränsning kan ha en positiv påverkan på förekomsten av rökning, det vill säga att det röks mindre. Att skolorna informerar om skolgårdens avgränsning på ett tydligare sätt kan därmed förhoppningsvis minska förekomsten av rökning. Detta kan göras genom framtagande av kartor på skolområdena där område för rökförbud tydligt framgår. Kartorna bör placeras väl synligt på skolgårdarna.

Askkoppar observerades på en skola och på två fritidsgårdar. Förekomst av askkoppar framstår som vilseledande då de utgör tydliga indikationer på att det är tillåtet att röka på en plats där det råder rökförbud. Askkopparna bör därför tas bort.

Förekomst av rökning utgjorde större problem på vissa skolor/fritidsgårdar än andra, där rejäla krafttag för att minska förekomsten är nödvändiga. Bland annat på:

- Susekullen fritidsgård där det röktes på fritidsgårdens veranda.
- Furulundsskolan där rökning förekom i direkt anslutning till skolentrén.
- Vaggaskolan och Furulundsskolan där 10 personer observerades röka på vardera skolgård under besöket.

Skolorna arbetar i varierande grad för att upprätthålla en rökfri skolgård. Med hänvisning till resultatet av inspektionerna krävs ytterligare arbete för att uppnå en rökfri skolmiljö.

Bilagor

Bilaga I

Kartlagda skolor

KOMMUN	SKOLA	
Karlshamn	Fria Läroverken i Karlshamn	Gymnasium
Karlshamn	Väggaskolan	Gymnasium
Karlshamn	Norrevångskolan	Högstadium
Karlshamn	Stenbackaskolan	Högstadium
Karlshamn	Thoren Framtid	Högstadium
Karlshamn	Österslättsskolan	Högstadium
Karlshamn	Villan, Karlshamns fritidsgård	Fritidsgård
Olofström	Nordenbergsskolan	Gymnasium
Olofström	Högavångsskolan	Högstadium
Olofström	Susekullen fritidsgård	Fritidsgård
Olofström	Växtverket fritidsgård	Fritidsgård
Sölvesborg	Furulundsskolan (Inkl. TLC)	Gymnasium
Sölvesborg	Bokelundsskolan	Högstadium
Sölvesborg	Mjällby skola	Högstadium
Sölvesborg	Skofabriken fritidsgård	Fritidsgård

Bilaga I

Miljöförbundet Blekinge Väst

1(2)

Inspektionsrapport – Rökfria skolgårdar Blekinge November/december 2017

Tidpunkt för besöket	
Datum	Veckodag
Tid från – till	Väderförhållanden:

Observationsobjekt
Namn
Adress
Kommun/stadsdel

Verksamhet som bedrivs	
☐ Högstadieskola ☐ Gymnasieskola	Förekommer det även annan skolverksamhet i lokalerna? ☐ Ja, beskriv ☐ Nej

Skolgården
Finns det en tydligt avgränsad skolgård? ☐ Ja ☐ Nej, beskriv

Rökning på skolgården	
Förekommer det rökning på skolgården? ☐ Ja ☐ Nej	Om ja, vilka röker på skolgården? ☐ Elever ☐ Skolpersonal ☐ Andra Beskriv:
Förekommer det rökning i anslutning till skolgården? ☐ Ja ☐ Nej	
Förekommer det i övrigt uppgifter om att rökning förekommer på området? ☐ Ja, beskriv:	

Miljöförbundet Blekinge Väst

SE-294 80 Sölvesborg
Klostergatan 1

Tel: +46 456 816 000
Fax: +46 456 194 56

E-post: miljokontoret@miljovast.se
Webb: miljovast.se

Miljöförbundet Blekinge Väst

SE-294 80 Sölvesborg
Klostergatan 1

Tel: +46 456 816 000
Fax: +46 456 194 56

E-post: miljokontoret@miljovast.se
Webb: miljovast.se

☐ Nej

Övrig tobak på skolgården
Förekommer det i övrigt uppgifter om att annan tobak förekommer på området?
☐ Ja, beskriv:
☐ Nej

Förebyggande åtgärder	
Förekommer det sådant som kan vilseleda om gällande rökförbud?	Om ja, vad förekommer?
☐ Ja	☐ Rökruta
☐ Nej	☐ Askkoppar
	☐ Väderskydd för rökare
	☐ Annat, beskriv
Informerar skolan om gällande rökförbud på plats?	Om ja, på vilket sätt?
☐ Ja	☐ Skyltar
☐ Nej	☐ Dekaler
	☐ Annat, beskriv

Observationerna gjordes av	
Namn	Namn
Underskrift	Underskrift
Bifogas foton?	Om ja, bilaga nr.
☐ Ja	Bilaga I
☐ Nej	

§ 10 **Misstänkt brott mot strandskyddsbestämmelser**
[REDACTED], dnr. 2010/2922

Miljö- och hälsoskyddsinspektör Daniel Karlsson informerar om Mark- och miljödomstolens beslut att avvisa Miljöförbundet Blekinge Västs ansökan om utdömande av vite.

Beslut

Förbundsdirektionen ger förvaltningen i uppdrag att ansöka hos kronofogdemyndigheten att verkställa Miljöförbundets beslut.

Beslutet skickas till:
Miljöförbundet
Akten

§ 11 Miljöförvaltningen informerar

Förbundschef Johanna Randsalu redovisar aktuella sjukskrivningar.

**§ 12 Anmälan av delegationsbeslut fattade inom förvaltningen,
dnr. 2017/1855 och 2018/0468**

Beslut

Förbundsdirektionen beslutar att lämna anmälan av delegationsbeslut fattade under tiden 171130 – 171231 och 180101 - 180121 utan erinran.

Bakgrund

I det här ärendet anmäls delegationsbeslut, som har fattats på förbundsdirektionens vägnar. En sammanställning av besluten bifogades i kallelsen. Enligt kommunallagen kan en direktionsuppdrag åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd på miljöförbundet att besluta på direktions vägnar. Beslut som fattas på direktions vägnar ska anmälas till direktions.

